

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG.

SIGRID WESTERLIND.

ATT SÅNGEN är en gudagåfva är väl få, som förneka, men de äro ej många, som lärt sig förstå, hvilken härlig källa till lycka och hälsa, som de allra flesta hafva uti sin stämma, sitt tal- och sångorgan. Till lycka för sig och andra, när den musikaliskt begåfvade låter denna stämma välla fram frisk och obehindrad i sången och fylla rummet med välljud, som smeker örat och tilltalar hjärtat, till hälsa, när vokal gymnastik bedrifves för att för lungorna få en fullständigare verksamhet, hvilket är till oberäknelig nytta för hela den mänskliga organismen. Otaliga äro de för bröst- och halssjukdomar disponerade, som skulle undgå dessa, om de rätt bedrefve vokal gymnastik.

Dagens mod fordrar, att alla skola spela ett instrument, och ehuru ju detta alltid för något in på vägen till förstående af den förädlande musiken, så vore dock tonbildningskonsten till mera verklig personlig nytta. Ty utom stärkandet af hälsan, vunne man ett böjligt, klangfullt talorgan, som skulle göra tal och läsning till något helt annat än hvad de nu äro.

Men det finnes många sångsätt, och de flesta, som tagit lektioner i sång, hafva litet reflekterat öfver, om deras stämma därigenom blifvit friskare och bättre eller tvärtom.

Otaliga äro de, som — utan att finna — hos den ene berömde sångläraren efter den andre sökt en verklig utvecklande behandling af sin röst, ett sångsätt, hvarmed de känt sig tillfredsställda och hvarpå de kunnat bygga en framtida sångarbana. De ha i det längsta dröjt hos hvar och en särskild i hopp att slutligen finna denna behandling, men hafva måst uppgifva hoppet för att hos en

annan berömdhet göra samma bittra erfarenhet, såvida de icke genom röstens öfversträngning eller andra omständigheter dess förfinnan nödgats uppgifva alla vidare tankar på fortsatta sångstudier.

Ty en naturlig och rationell utveckling af de delar inom organismen, som äro i verksamhet vid sången och talet, det har den blifvande sångaren förgäfves fått söka. Möjligtvis har man gifvit honom en del regler om hurudan rösten bör vara, huru sången bör klinga, men att visa honom vägen, som skulle leda till det uppställda målet, har man ej förmått, utan mången gång t. o. m. visat honom på afvägar.

Men i detta som i så mycket annat går nu genom världen en rörelse mot något nytt, en rörelse att göra allt så mycket naturenligare, att bilda en fast grund, hvarpå man kan stå, utan att vackla. Det gäller icke längre att endast kunna sjunga några vissa arier, det gäller att utveckla sångorganismen till ett instrument, hvarpå det obehindradt kan spelas, det gäller att träna detta instrument så, att det till sist utan möda kan återgifva sin ägares musikaliska intentioner. Själftva sångorganismen skall rensas från obehöriga sjukdomar, från inrotade ovanor, skall tränas och stärkas, innan dess innehafvare ger sig ut på »ariernas» område. Men när så instrumentet fått största möjliga resonans, när det blifvit klangfullt, böjligt, kan man gifva sig in på föredragets konst. Men då kan det också presteras något verkligt välljud och ingen ansträngning blir då belöningen.

Detta nya är inga lösa fantasier med oklara mål, det hvilar på gedigen grund och måste till sist ovillkorligen blifva erkänt som det enda riktiga.

Men ännu står det strid om det. Och vapen hvässas för och emot.

En nitisk och varm anhängare af detta nya tonbildningssystem är den i Göteborg såsom sånglärarinna verkande sångerskan fröken Sigrid Westerlind.

Fröken Westerlind är egentligen stockholmsbarn, men föräldrarna flyttade, då hon endast var ett år gammal, öfver till Finland, där fadern, som är en framstående musiker, speciellt violinist, under en lång följd af år verkade som musiklärare vid finska kadettkåren i Fredrikshamn. Denna stad ägde då Finlands mest ansedda kvinnliga läroverk, och erhöll fröken W. vid detta sin skolbildning.

Efter skolstudiernas avslutande började sångstudierna för den ansedda sånglärarinnan Emelie Mechelin i Helsingfors, en syster till den bekante politikern Leo Mechelin. Redan under dessa studieår och sedermera under sina längre eller kortare uppehåll i hemlandet sjöng fröken W. ofta offentligt och har tillsammans med sin far konserterat i så godt som alla Finlands städer. Emellertid fortsattes studierna ihärdigt, först hos Fritz Arl-

berg i Stockholm, därpå hos professorerna Bax i Paris och Engel i Berlin, den senare känd som en af Tysklands förnämsta musikestetici.

Fröken W. skulle så börja sin sångarbana på allvar och konserterade på hösten 1895 i Petersburg, där hon lyckades tillvinna sig en smickrande uppmärksamhet hos petersburgskritiken. Novoje Vremja skref t. ex.: »Fröken Westerlind äger en vacker mezzosopran och besitter en hög grad af musikalisk begåfning, som tillåter henne gifva hvarje af henne utfördt nummer dess rätta kolorit.» Strax efter det fröken W. sålunda haft sin första egna konsert i den ryska hufvudstaden, blef hon engagerad för tvänne Teresina Tua-konserter därstädes och skulle sedermera tillsammans med den berömda violinist-divan göra en längre genom Ryssland. Fröken W. kunde dock endast sjunga vid den första af dessa konserter. Ty på grund af en iråkad svår sjukdom blefvo nu dessa planer — till stor sorg för den unga sångerskan, som nu trodde sig vid målet efter den långvariga och omsorgsfulla förberedelsen — hastigt afbrutna.

Denna händelse, så nedslående den än syntes för tillfället, blef dock anledningen till ett fortsatt energiskt studerande af sångkonstens hemligheter. Efter sjukdomen tog det nämligen en längre tid, innan rösten kunde blifva i stånd att uthärda ett fortsatt konserterande, och fröken Westerlind beslöt sig därför att tills vidare slå sig ner i Göteborg som sånglärarinna.

Under denna verksamhet kom hon att mera ingående än förut öfverväga värdet af de olika utbildningsmetoderna. Algot Langes bok »Om sång» väckte hennes intresse för de nya idéer rörande tonbildning, som framställdes af den tidigt bortgångne sångpedagogen Müller Brunow. Hon satte sig snart i tillfälle att hos Lange studera dessa nya idéer, genom hvilka tal- och sångorganets skolning kommit in på en långt mera systematisk och rationell väg än förut.

Sina sista studier har fröken W. gjort i Leipzig, där hon tillbragte sammanlagdt ett och ett halft år hos den genialiske sångläraren George Armin. Denne arbetar i samma riktning, men har på ett genomgripande sätt utvecklat och fullständigtat Müller Brunows principer. Det nya i hans tillvägagående är framför allt en grundlig upparbetning af andningsorganens verksamhet. Därpå följer icke allenast en fri, kraftig och klingande ton och en fullkomlig utjämning af de olika registren, därigenom möjliggöres äfven de olikartade språkjudens naturliga uttal i olika röstlägen, ett nödvändigt villkor för åstadkommande af den äkta dramatiska accenten. Såsom alla erfarna sångare veta, hör detta också till det allra svåraste inom hela sångkonsten.

Det kräfer tid och arbete, detta system, men det medför säkra resultat, och därför är ock fröken Westerlind, som haft så rikliga tillfällen att pröfva olika metoder, synnerligen

tillfredsställd med detsamma. Hon har ock därigenom redan lyckats åstadkomma vackra resultat med så väl manliga som kvinnliga röster. Göteborgspubliken hade under föregående säsong tillfälle att höra flere af hennes elever. En af dem, fröken Berta Goldensohn, har konserterat både i Göteborg och flere andra svenska städer samt mottagits med synnerligt lifligt bifall af både publik och kritik, trots att hennes utbildning ännu ej är avslutad.

Till fröken Westerlinds förtjänster som sånglärarinna hör ock att hon handleder sina elever med stor varsamhet. Med sitt skarpa förstånd förstår hon att individualisera och icke ensidigt behandla alla röster lika.

Hennes elever beundra hennes lugna, jämna sätt och hafva i henne funnit icke endast den begåfvade människan, den intresserade lärarinnan, utan äfven den känsliga kvinnan, i hvilken de få en sympatisk vän. Och de prisa sig lyckliga att i sitt eget hemland — dock har ju fröken W. äfven elever från Finland — kunna få en utbildning, som de ej trott sig kunna få annat än i utlandet, där det ju ställer sig så mycket dyrare att uppehålla sig.

Vox.

LIFSFLODEN.

FRAM, ständigt fram går årens flöde med hvirflar och med branta fall, och stränderna allt mer stå öde, och dimman blir så mörk och kall.

Ack, kan ej böljan bakåt glida, som vågen förr i sagans flod, då guden bjöd Orantes skrida mot kullen hän, där källan stod.

O nej — ock jag förgäfvades klängde mig fast, där nejden blomlig låg; ty forsen jämt mig undanträngde, och så min vår jag fjärran såg.

Oemotståndligt strömmen jagar, och vågen ökar blott dess takt — och nya vågor, nya dagar, mig föra blott till vissnad trakt.

Dock, förr än floden ishvalf spänner och buktar in i dödens vik, den bär mig — jag det redan känner — emot en värld, min hemkust lik.

Hårets affallande. En läkare som sedan flera år i Stockholm behandlar speciellt hudsjukdomar, skriver följande: »Af alla i handeln förekommande medel, afsedda för behandling af de parasitära hudsjukdomar (seborrhé, mjäll o. d.) på hvilka hårets affallande i de flesta fall beror, känner jag intet, som vid anställda prof visat sig så verksamt och i så hög grad förtjänar användas som *Azymolstimulus* — —.» Vid London-utställningen 1899 erhöi F. Pauli's *Azymolstimulus* guldmedalj såsom det bästa hårvatten.

Under läkarekontroll tillverkas F. PAULI'S AZYMOL-TVÅL, som med allt skäl kan rekommenderas till alla, såväl äldre som yngre med ömtålig hy och hud.

Re'n doft och drillar mot mig strömma, jag skönjer nu en vårlig strand, där än en gång jag skall få drömma, och barmen återfå sin brand;

där nya blom min stig förgylla, vid fågelklang all klagan flyr — där kan med grönt jag båten fylla, när bort på böljeban jag styr.

Se'n må min lifsflod snart sig isa och slupen gå mot djupens hamn — jag sjunker ned vid vårens visa, med vårens blommor i min famn...

HARALD JACOBSON.

DÅ EN MOR SKALL DÖ. FÖR IDUN AF DAGMAR BERGSTRÖM.

BARNEN, Felix och den lilla Lucie, som en stund varit inne hos oss, ha blifvit kallade till sin aftonmåltid och sina bäddar, de ha sagt oss god natt och aflägsna sig nu. Men då vi se dem muntra försvinna i den långa raden af rum, betrakta vi dem ej leende, utan sorgsna, ty det vi tänka på är, att jag skall dö.

Vi förbli länge tysta, men slutligen säger Georg:

»Jag har talat vid ministern i dag.»

Jag vet dock, att detta icke är hvad han skulle säga.

»Och hur fann du honom?» frågar jag, men det är icke heller hvad jag vill hafva sagdt.

Det är somliga dagar och stunder, då allt viker bort, då tanken på, att jag skall dö, är det enda, som står kvar. Denna kväll är en sådan stund.

»Georg,» säger jag, »tror du jag frågar efter något annat i hela världen än att jag skall lämna dig och barnen!»

Ja, jag skall dö. Icke som jag förut tänkt mig det, någon gång långt inne i framtiden, då jag blifvit gammal och lifvet mist sitt behag, utan nu, midt i lyckan, medan jag är ung, skall jag lämna allt.

Vi äro vid början af vintern nu, då den är slut, skall det kanske ha skett.

Det var ej meningen, att jag skulle veta detta, men af läkarens frågor vid undersökningen och af undersökningen själf förstod jag sjukdomens art. Min far och Marianne, min syster, hafva dött så här. Den smärta, jag en tid känt, hade jag tillskrifvit någon öfveransträngning vid sporten, det var Georgs oro, som förmådde mig att rådfråga vår läkare.

Vi hade bevistat en fest på måndagen, då anade vi intet, vi roade oss mycket där.

På tisdagen företogo vi en ridtur med ett par af våra vänner; det var en lång färd ända fram till hafvet. Vi njöto af vägens många omväxlingar, af den milda höstluften och af våra vänners glada sällskap, utan att veta det, som förestod.

På torsdagen visste vi det.

Det har gått några veckor sedan dess.

*

Det finns en plats i vårt hem, som mer än någon annan är min. Det är icke mitt rum, nej, platsen befinner sig i vårt vardagsrum.

Från den har man en vidsträckt utsikt

öfver staden, men man ser också därifrån hela raden af bottenvåningens rum, och jag kan där se dem, som komma och gå! Jag kan också vara ostörd, det är blott att stänga en dörr.

Där står en låg, bekväm stol, jag har mina favoritböcker bredvid mig på en liten hylla, några af barnens böcker finnas där också. Där står en hög lampa, men är det afton och den lampan är tänd eller är det dag och det stora fönstret skänker ljus och vidsträckt utsikt, den platsen är ständigt inbjudande.

Barnen ha alltid visat stor tillfredsställelse, då de funnit mig där, kanske emedan de känna hemtrefnaden hos denna vrå, kanske ock emedan de märka, att jag där är mest till deras disposition. De komma dit med sina små stolar, som de placera i närheten af min, eller slå de sig ned på mattan vid mina fötter eller krypa de upp i mitt knä. Det är här vi bäst resonnera, förtälja sagor eller planera. Ibland har det äfven gått ystert till i denna vrå, det har skrattats mycket här.

Allt för litet har jag hållit till på denna plats! Allt för sällan ha barnen funnit mig här, färdig att lyssna till dem, allt för sällan har jag suttit här och sett mig omkring i mitt hem, njutande af dess ro, allt för sällan har jag gripit efter böckerna på den lilla hyllan!

Jag sitter här ofta nu.

Jag sitter här och tar afsked af mitt hem; jag lyss efter små snabba steg.

Man har måst lofva mig, att barnen ej få hållas borta eller nalkas mig hviskande och på tå, — inte än åtminstone. Jag vill dela deras fröjder och bekymmer som förr, ja, mer än förr, då jag ej visste, att tiden var så dyrbar och knapp.

Äfven har man måst lofva mig att icke säga dem något om min sjukdom eller om det, som skall ske.

Jag vill säga dem detta själf.

Mina vänner uppsöka mig äfven på denna plats samt omtala hvad de upplefvat i nöjernas värld, hvilken jag själf så nyss tillhört. Ibland går det jag hör förbi mig, ibland skratta vi tillsammans som förr.

Det är här Georg finner mig, då han kommer hem; det är här vi haft våra förtroliga samtal om framtiden, en framtid, som jag ej skall hinna.

Ingen får öfvertaga denna plats efter mig, har Georg sagt.

Det är en kall och klar vinterdag. Från min plats ser jag barnen leka utanför i snön, jag hör deras röster. Snart börjar det skymma, och de kallas in, de komma då till mig samt ha mycket att förtälja. De föra in med sig den friska luften, själfva äro de kalla och rosiga samt fulla af lif, men efter hand bli de mer stilla, skymningen gör dem eftertänksamma, de rycka sina små pallar nära mig och vi samspråka lugnt.

»Mamma,» säger den spädaste rösten plötsligt, »du skrattar inte mer, du leker inte mer med oss.»

Mitt hjärta står stilla; ha de märkt, att ej allt är som förr?

Ingendera begär något svar på frågan. Felix betraktar mig visserligen forskande, men lillans liflighet har redan fört henne in på ett annat ämne.

»Mamma,» säger hon nu triumferande, »jag minns sommaren!» Och sedan:

»Är det långt dit?»

»Mycket långt,» svarar jag, icke som ett ingående på hennes barnets, sätt att se tiden an, utan emedan jag finner sommaren vara så oändligt långt borta.

MELLINS FOOD af Läkarekåren erkändt bästa näringsmedel för barn och sjuka.
Finnes på Apoteken samt hos Specialhandlarna.
PROF gratis och franko från Axel Lennstrand. GEFLE.

Men nu sliter gossen sig lös ur det grubbereri, hvori systemens förra fråga försatt honom. Äfven han har kastat sig in på detta nya ämne.

»Mamma,» säger han, »du har lofvat mig att få ro båten i sommar. Säg, jag får ju det?»

»Det får du.»

»Då skall jag ro dig, mamma.»

»Det kommer du inte att göra.»

»Tror du ej, att jag kan lära mig riktigt då?»

»Jo, älskling, det tror jag visst. Men mamma kommer ej till landet i sommar.»

Nu är det sagdt!

Barnen betrakta mig häpna. Den lilla flickan har vid mina ord gjort en så tvär rörelse, att hon nästan tagit öfverbalansen med stol och allt, men hon har dock ej upphört att se på mig med förvånade ögon.

»Kommer du ej till landet!» utropa de båda rösterna på en gång.

»Nej.»

»Det är väl bara först, som Jeannes mamma brukar. Du kanske också skall resa långt bort?»

»Ja, mycket långt bort.»

»Men du kommer väl tillbaks strax, som körsbären bli mogna?» frågar den lilla flickan.

»Nej.»

»Men då kommer du, när päronen bli färdiga?» frågar gossen.

»Inte då heller!»

»Då tar du emot oss här, när vi komma tillbaka från landet?»

Jag tvekar. Nej, de skola icke ha en osanning att minnas. Jag svarar: »Nej.»

Jag följer skiftningen i deras drag, hvilka säga mer än deras läppar skulle kunna och så mycket mer än deras tankar mäktade reda.

»Åh, vi skola nog söka reda på mamma,» säger Lucie, men hon har gråten i halsen och snyftningarna äro färdiga att bryta fram.

»Ja, sök efter mamma,» säger jag.

»Vi ska söka öfverallt i garderoben och i... i... i... pianot,» säger hon slutligen, sedan hon sett sig omkring i rummet.

Så hoppar hon kvickt ned från sin stol och fattar min hand; ideassociationen är påtaglig.

»Mamma, sjung med Lucie,» ber hon. Och snart kvittrar hon till mitt ackompanjemang.

»Du ska också sjunga,» säger hon, fattande tag i broderns arm, men han stöter henne med ovanlig häftighet ifrån sig, och under den stund, vi ännu fortsätta musiken, sitter han med hufvudet bortvändt.

*

Då en mor och husmor reser bort, vet hon, att hennes hand skall märkas, fast hon är frånvarande; den skall spåras i ordningen och i omtanken. Den prägel hon påsatt hemmet skall bestå: möblerna få ej rubbas, barnen få ej taga andra vanor, detta är hennes önskan.

Då jag denna gång reser bort, får jag ej hysa en sådan önskan; jag vet, att min prägel plånas ut, kanske icke genast, kanske icke på en gång, men så småningom.

Hem! Detta vill jag dock hafva sagdt: så vackert har jag aldrig sett dig, så ombonadt har jag aldrig känt dig som nu, då jag skall fara bort för alltid.

Jag har sett dig strålande i festglans, men så feststämdt som nu har du aldrig tett dig.

Öfverallt ser jag minnen: från högtider, från resor, från olika skiften af mitt lif och af de minas.

Hem! Du har hållit lifsstormarna utanför, du har blifvit en del af mitt väsen, du har blifvit en del af mina käras väsen.

Där ligger Georgs rum; det bär vittne om hans personlighet och om hans arbete.

Där ligga barnens rum; de småtäcka sakerna stå, som ingen vuxen skulle tänka på att ställa dem. Där hänga taflo af djur, hvilka äga ett slags lif i barnens ögon, där hänga andra taflo, om hvilka jag berättat historier, fast de egentligen ingen historia hafva.

Jag betraktar också de lustiga, färgrika plaggen och leksakerna, se'n går jag ut i de andra rummen.

Öfverallt mötes jag af samma underliga fest- och högtidsstämning, hvilken gör allt rikare och vackrare än eljes samt gjuter öfver det hela en glans, som hvarken har med förgyllning eller något slags fejning eller ens med själfva solskenet att skaffa, ty den är det eviga afskedets glans.

*

Jag vet ej, om det är själfviskhet eller kärlek eller om det är styrkan hos naturens band detta, att jag vill följa Georg och barnen så långt jag kan, att jag vill upplefva så mycket som möjligt af det jag tänkt mig få upplefva med dem.

»Georg,» säger jag en dag. »Du vet, att det är Felix' födelsedag den andra augusti.»

Han nickar medgifvande.

»Du vet också hvad vi tänkt, att han skulle få då.»

»Ja, hästen vi talat om; Jeannes lilla ponny, som jag skall köpa till dess.»

»Tror du, att den kan få öfvertagas nu?»

»När som helst.»

»Vill du köpa den genast?»

Han ser förvånad ut: »Nu! Redan?»

»Ja, det är långt till den andra augusti, förstår du?»

Han förstår. Hans ögon antaga detta djupt sorgsna uttryck, som ibland finns där numera.

»Jo, ser du, jag har tänkt på Felix' glädje, jag har sett hur det går till alltsammans; då han får hästen, då han tackar oss, och då han sitter till häst. Jag ville vara med om det också.»

Som jag önskade blef det.

Vi stodo på verandan, Georg och jag, äfven lillan och hennes jungfru funnos där. På gårdsplanen framför trappan stod hästen, glänsande med ny sadel. Kusken höll honom vid tygeln.

Felix blef utropad och kom, utan att ana något, han hade under tiden blifvit kvarhållen i ett rum åt andra sidan. Detta var en nödvändig försiktighetsåtgärd.

Vi hörde honom komma, vi sågo honom stanna, häpen betraktande först hästen, sedan oss.

Det var åt mig förbehållet att säga: »Han är din.»

Ett jubelrop, så ned för trappan i ett språng för att taga egendomen i besittning, d. v. s. taga tygeln ur kuskens hand, se, känna, beundra, undersöka, sedan upp för trappan igen, rakt i mina armar, tackande och frågande om hvart annat, och sen' till Georg.

Stolt och vimmelkantig af lycka sattes den lilla ryttaren upp på hästen, hvilken leddes fram och tillbaka på sandgången under Lucies jubel.

Men samma dags eftermiddag står en gosse vid dörren till mitt rum; jag betraktar honom förskräckt, det nyss så strålande ansiktet ser nästan insjunket ut.

Broderade Blusar

och

Klädningstyger

Schweizer-broderi. — Sista nyhet på Japan- & Shantungsidan till kronor 3,05 & 3,15 pr meter, tull- & portofritt, offerera

Schweizer & Co., Luzern S. 5. (Schweiz).

Sidentygs-Export. — Kungl. Hofflev.

»Hvad är det, min gosse? Kom hit!» Jag räcker ut handen emot honom, men han dröjer kvar vid dörren. Hvad är det, som kostar honom en sådan ansträngning att säga?

Liksom efter ett tillkämpadt beslut kommer han fram till mig, läggande sin hand i min utsträckta, men vändande bort hufvudet:

»Mamma,» säger han, »jag förstår nu.»

»Hvad är det du förstår?»

»Jo,» säger han, seende mig rakt in i ögat, »det att du skall resa bort, det är att du skall dö.» Och då jag trycker honom intill mig, känner jag honom skaka af gråt.

Att lifvet har en sådan sorg att ge, då man icke hunnit längre än till åtta år!

Länge sitta vi där sedan och talas vid.

Då han gått, sitter jag kvar på samma plats, länge, orörlig, tänkande på dessa tre, som ensamma skola fortsätta sin vandring, sedan jag vikit af vägen.

MUSIKEN I HEMMEN. FÖR IDUN AF ALLE A.

DET SPELAS i våra dagar väldeliga, och det instrument, som ojämförligt mest trakteras, är pianot. Nästan hvart man kommer, kan man konstatera, att »pianoepidemien» rasar fruktansvärdt, och de klagomål, som tid efter annan framställas i anledning af det myckna musicerandet, äro visserligen icke obefogade. Detta, att snart sagdt hvarje någorlunda välbergad familj skaffar sig piano för att sedan låta »de unga telningarna», specielt dottrarna, under mer eller mindre god ledning »lära sig spela», trots det att de, jag tvekar icke att säga i de fiesta fall, icke äga den ringaste musikaliska begåfning — detta är naturligtvis något, som man blott kan beklaga. När en sådan pianospelande ungdom hunnit så långt i sin »utbildning», att han eller hon någorlunda felfritt kan staka sig igenom »Under dubbelörnen» eller »Nella Gondola», då äro i sanning grannarna i närgränsande våningar att beklaga. Ty i och med detsamma är repertoaren gifven, åtminstone under det närmaste halfåret. Jag vet en person, som bokstafligen fick lefva »under dubbelörnen» i fem månader eller så länge, som han genom kontrakt var bunden vid lägenheten. Sådant är ju ohyggligt och kan komma äfven de starkaste nerver att till sist duka under. — Men om vi se bort från det stora antalet af ofvan karaktäriserade »musikaliska» hem och i stället vända oss till ett sådant, där t. ex. den uppväxande dottern verkligen sitter inne med en viss musikalisk talang, beroende på medfödda anlag och en god utbildning, så skulle vi väl här, tycks det, kunna få våra pretentioner med afseende på musiken i hemmen tillfredsställda. Ja, vi skulle nog kunna få det, men om vi få det, blir en annan fråga. Hurudan vilja vi då ha musiken i hemmen? Jo, musiken både bör och kan utgöra det renaste och oskyldigaste nöje i hvarje hem, där den rätt utöfvas. Genom en god och förståndigt vald musik skall man helt visst bereda lika många ett verkligt nöje, som man, där förhållandet är motsatt, plågar och förargar.

Lanolin-
Sana-Tvål.
garanterad ren, neutral,
mild och öfverfet.
Bästa Barntvål!
23 öre st.
Grumme & Son
Stockholm.

Våra dagars musikundervisning lägger emellertid allt för liten vikt vid, att de musikaliska prestationerna skola vara till glädje för hemmen. Det högsta mål, som föresväfvar en pianospelande ungdom, är att komma därhän att någon gång i framtiden kunna medverka vid en konsert eller åtminstone kunna »lysa» i sällskapslivet och salongerna med ett i tekniskt hänseende fulländat föredrag. Detta moment spelar i allmänhet i musikundervisningen hufvudrollen, men den intima musikaliska känslan och förståelsen lämnas allt för ofta alldeles ur räkningen.

De timmar, som man för att uppnå teknisk färdighet, dagligen måste tillbringa vid pianot, utgöra helt visst inga musikaliska högtidsstunder för den öfriga familjen. Men man måste ju finna sig i nödvändigheterna: den spelandes utbildning kräver detta offer. Och när så en dag »Chant de rossignol» af Liszt eller något annat konsertestraders bravurnummer oklanderligt går af stapeln, då är ju målet vunnet — »mein Liebchen, was willst du noch mehr». Hvad vår musikaliskt utbildade ungdom kan prestera i fingerfärdighet är rent af förvånande. »Vidunderbarnen» skjuta upp som svampar, men vidundret ligger, som sagdt, i fingrarna och blott sällan i själen.

Finge emellertid eleven under en insiktsfull ledning utbildas så, att hans musik blefve till glädje för hemmet, hemmet i detta ords egentligaste mening, då skulle kanske klagan öfver »pianoepidemien» i viss mån förstummas. »Hemma» behöfver man blott så mycken teknisk färdighet och musikalisk säkerhet, att man med smak och förståelse kan föredraga någorlunda lätta kompositioner. Och det finnes mycket att välja på för musiken i hemmen.

Vi ha Mozarts sonater, som, oakadt de anses för »omoderna», nästan alla äro lätta att spela och uppfatta. De innehålla en rikedom af melodiskt sköna moment samt utmärka sig därjämte genom sin genomskinliga och naturliga form. Men de kallas förstås tråkiga och enförmiga, ty de gifva kantänka öfver hufvud taget ingen anledning att briljera. — Det kan synas löjligt att i detta sammanhang hänvisa till Beethoven. Men det kanske dock kan behövas. Af hans sonater spelas ungefär blott ett halft dussin — de, som äro till finnas på konsertprogrammen. Och likväl har Beethoven skrivit en hel rad lätta och lättfattliga sonater, som ägna sig förträffligt för hemmets musik, exempelvis de två sonaterna op. 14; två sonater op. 49; tre sonater op. 10 (af de sistnämnda i synnerhet den hänförande i n:r 2 i C-moll). — Gå vi nu öfver till den romantiska skolan, stöta vi strax på en omodern, i onåd fallen mästare. Det är Felix Mendelsohn. Ännu hänrycker han det äkta musikaliska sinnet; för »salongspelarna» är han däremot i allt för ringa grad »bländande». Men hvilket djup af äkta musikalisk känsla finna vi ej i hans pianokompositioner, framför allt i hans odödliga »Lieder ohne Worte».

Det är i sanning sorgligt, att dessa gamla mästare alltmer trängas undan från nothyllan af allt detta musikaliska »misch-masch», hvar på musikhandeln i vår tid öfverflödar. Det enligt min åsikt mest förkastliga här af äro de, snart sagdt, tallösa s. k. »salongsstyckena», dessa söt-slickiga, fullkomligt meningslösa kompositioner i granna omslag och med ännu grannare namn. Sätt vid sidan af hvarandra ett dylikt löst hopkommet och smaklöst musikaliskt fuskverk och ett andante af Beethoven t. ex. Jag medger, att en dylik

jämförelse på sätt och vis må betraktas som hädelse. Men det oakadt kan nog hvarje musikhandlare upplysa om, hvem som »går» mest nu för tiden, Beethoven och de andra klassiska mästarne å ena sidan eller en viss Wenzel och hans kolleger å den andra. Och för att ta i betraktande en så prosaisk sak som priset, hur fabulöst billig är icke den klassiska musiken nu mot förr; Mozarts eller Beethovens sonater t. ex. betingade då ungefär tiotubbla värdet mot nu.

Ifrån ofvan afhandlade gren inom musikens område tar jag nu ett jättsteg åt ett annat håll, ett steg, som kanske kommer mången att inte längre följa mig, utan stanna och betänksamt skaka på hufvudet. Jag gör nämligen ett hopp in på den af så många förkättrade dansmusikens område. Det öfvermodiga förakt för denna musikgenre, som man så ofta får bevittna, finna vi tämligen ogrundadt — dansmusiken är dock något äkta, den är, hvad den är. Den, som t. ex. kan taktfast och smakfullt föredraga en vals af Strauss eller en marsch af Suppé, skall glädja många och förarga få. »Jag kan då verkligen ej spela dansmusik», hör man ofta personer säga. Hvarför icke? Jo, ty därtill fordras en sund musikalisk uppfattning och känsla för rytmiken, som man trots »pianoepidemien» icke ofta träffar på.

Dock finnes det naturligtvis äfven inom dansmusikens område sådant af bättre och sämre halt, mer eller mindre gediget. En stor del af hvad som utkommer under denna rubrik är totalt värdeöst och endast bidragande till att förråa och banalisera allmänhetens musikaliska smak. Utskilning fordras härvidlag såväl som ifråga om allt annat, då det gäller att välja.

Någon kanske tycker, att jag varit tämligen ensidig, i det jag blott hållit mig vid pianot under det här lilla resonemanget om musiken i hemmen. Men dels spelas det, som jag i början af denna uppsats framhöll, öfvervägande mest piano, och dels är det nog intet instrument, som så misshandlas som just pianot. Därför har jag talat.

DET INRE AF SOFIAKYRKAN I KONSTANTINOPEL.

VID BOSPOREN. ÖGONBLICKSBILDER FÖR IDUN AF BIRGER MÖRNER.

(Eftertryck förbjudes).

IX.

DET BLIR en dag helt lifligt på beskickningens eljes så tysta gård. De stora gallergrindarne mot Péra-gatan stå öppna, och i porten står den reslige vaktmen med den ofantliga revolvern stucken in i den brokiga gördeln. Kavasserna, som annars i orientalisk sorglöshet bida på divanen i sin loge, väntande att någon ringning från den elektriska klockan skall kalla dem upp på kansliet, stå i ett hörn af gården, uppsträckta i parad med gyllene sabel- och revolvergehång, som korsa hvarandra öfver bröstet, och hålla vid tygeln hvar sin gångare. Klockan blir två och in

spränger den väntade kejsrerliga kortegen, som i dag skall afhämta den nye envoyén till palatset. Det blir ett vimmel på gården af ryttare, ekipager med guldbeslagna seldon, kuskar och lifjägare i ljusblått med broderier af lysande guld.

Ur den främsta vagnen stiger en kejsrerlig introduktör för att afhämta envoyén, som om en stund synes på trappan i stor gala. Kortegen sätter sig i gång; i spetsen kavasserna, så den turkiske hofmannen med envoyén på sin högra sida, så sviten och på sidorna och efter turkiska ryttare.

Längs den ändlösa Péragatan går färden, ut till det långt utanför staden belägna Yildiz, stjärnslottet, där alla troendes heliga kalif dragit sig tillbaka, härskande, fast själf osynlig, med vinken af sin hand öfver folk och riken.

Det är söndag och butikerna äro stängda, men folkströmmen böljar genom gatorna; greker och levantiner göra halt och front för att beskåda den ovanliga synen, men de värdiga turkarne betrakta oss endast med ett förstulet ögonkast, utan att märkbart vända på hufvudet. Omsider nalkas vi mellan skyldrande leder Yildiz, och dess eljes obevekligt stängda portar öppnas.

Vi föras in i ett gemak, som hvarken är särdeles stort eller högt, men där foten sjunker djupt i den mjuka mattan. Längs rummet står ett led af paschor i glänsande uniformer med händerna lagda öfver hvarandra; då de buga sig, blixtra kraschanernas briljanter. Allvarsamma, orörliga stå de som en lefvande mur, öfver de hvitskägga ansiktena hvilat ett utomordentligt allvar.

Vi föras in i ett andra gemak, där rikets högsta dignitärer äro samlade. Tjänare komma ljudlöst och bjuda omkring kaffe; — för hvar och en af oss främlingar en kopp, sammansatt af idel stora rosenstenar. En enucks svarta hufvud sticker fram bakom dörrposten, och hans stora, hvitblänkande ögon betrakta med undran de främmande giurerna.

Så synes åter öfverceremonimästaren på tröskeln: hans majestät väntar.

Envoyén träder in, åtföljd af drogmanen. Vi kunna i rummet utanför höra hans hälsningstal, — så blir det åter ljudlöst tyst; majestätets svar och det följande samtalet tränga ej ut. Paschornas lefvande mur står orörlig, som förstened. Där ligger lägrad öfver rummet en stämning af den djupaste högtidlighet: — tystnaden är så intensiv, att jag nästan förvånas öfver att icke höra mitt eget fickur ticka, och när blicken glider längs raden af lefvande stoder, tyckes det mig, som hade jag i drömmen blifvit försatt till sagans sofvande slott, — som hade på tusen år härinne icke ljudit en människas röst.

Nu synes åter öfverceremonimästaren på tröskeln och bjuder äfven oss att stiga in. Strax därpå stå vi ansikte mot ansikte med sultanen. En undersätlig, men axelbred gestalt med liflig, fullkomligt fascinerande blick, en framspringande, kraftigt böjd näsa, ett vänligt, nästan farbröderligt leende ur ett svart helskägg, — så står han ännu framför mig, Abdul Hamid Khan, den fruktade och den okände, sin tids kanske öfverlägsnaste diplomat.

Han räcker handen; den är bred och kraftig, och under den hvita handsken kännas stora ringar.

Verksamaste och mest styrkande näringsmedel för vuxna och barn. Med glänsande resultat förordadt af läkare-auktoriteter. Stärker nerverna och förhöjer kroppbyggnadens alla delar.

SANATOGEN

Prospekt sändas gratis och franco genom Generalagenturen Josephson & Reteke, Göteborg. Erhålles å alla apotek och kemikalieaffärer. Tillverkare: BAUER & Co., Berlin. S.

X.

»När jag säger, att, enligt Koranen, mannen är kvinnans behärskare,» sade Rachid, vändande sig till mig, där vi och majoren sutto uppkrupna i den stora divanen och blossade på cigaretter, »då nickar ni minsann nådigt bifall, men då jag vidare säger, att enligt profeten kvinnans lycksalighet endast står tillfinnandes under mannens fotsulor, då ler ni öfverlägset och skeptiskt.»

»Om ni inte har något däremot,» fortsatte han, »vill jag berätta er en annan historia om vår gamle vän Nassr-ed-din, den lilla chodschan i Akschehir.

En dag behöfde Nassr-ed-din en malmgryta för att köpa kvittensylt. Som han icke ägde någon, gick han till den snåle grannen och lånade en.

Följande dagen, då grannen återfick sin gryta, fann han till sin förvåning på dess botten en liten den allra näpnaste dockgryta.

»Hvad vill detta säga,» frågade mannen. »Hvarifrån kommer denna näpna lilla gryta?»

»Effendi,» svarade Nassr-ed-din, »din gryta har i natt ynglat.»

Mannen tog detta svar för godt och behöll både grytan och dess unge.

Nästa vecka behöfde Nassr-ed-din åter låna sin grannes gryta. Med största beredvillighet medgafs honom detta, och grannen gick så långt i älskvärdhet, att han till på köpet erbjöd sig att bära grytan både hem och bort.

Följande dagen, då mannen kom för att hämta sin gryta, satt Nassr-ed-din utanför sin dörr med hufvudet i händerna och såg mäkta nedslagen ut.

»Hvar är min gryta?» frågade mannen.

»Den är död,» svarade Nassr-ed-din.

»Död? Hur kan du komma med dylika barnsligheter; inte kan en gryta dö.»

»Effendi,» svarade Nassr-ed-din, »då jag för en vecka sedan sade dig, att din gryta ynglat, trodde du mig, utan att blinka. Hvarför tror du mig då icke nu, då jag säger, att din gryta är död?»

Det blef en paus, därpå sade majoren:

»Din historia är bra, Rachid, men jag förstår icke sammanhanget mellan mannens fotsulor och Nassr-ed-dins kvittengryta.»

»Inte jag heller,» svarade Rachid, »men faktum är att af våra kvinnor, de af er så kallade »fångarne i harem», mer än en bär pantalongerna.»

»Jo jo men san, så står det nog till,» nickade majoren och suckade undergifvet.

XI.

Beskickningens förste kavass, den välbetrodde och välerfarne Ali Effendi, den Allah gifve ett långt lif, hade lofvat att söka skaffa mig tillträde till Sofiakyrkan under pågående gudstjänst. Vi foro alltså dit en fredagsmiddag och stannade utanför en ingång på baksidan. En lång halvmörk, stenbelagd gång sluttade ned under det hvällda hvalfvet och stängdes i fonden af en förlåt. Här bjöd mig Ali vänta, strök skorna af sina fötter och, bärande dem i handen, tassade han iväg och försvann bakom skynket.

Antagligen hade han behöft ett långt parlamentärerande eller också hade han icke fått fatt på rätt person, ty min väntan blef mer än lofligt lång. Så godt jag kunde sökte jag fördrifva tiden med att skrapa med käppen på den målade väggen för att se, om icke händelsevis några bysantinska målningar dolde sig därunder. Ändtligen rörde sig skynket, och Alis hufvud stack fram, men blott för ett ögonblick; antagligen ville han blott förvissa sig om, att jag icke tröttnat och gifvit mig iväg.

Ännu en kvarts väntan och Ali blef åter synlig, denna gång åtföljd af en präst, som

bar i handen ett par stora lädertofflor, i hvilka jag anmodades stiga in. Med prästen på min ena och kavassen på den andra sidan infördes jag så i moskén. Vi följde den yttre pelargången och stannade vid själfva hufvudingången, där jag, tryckt mot en pelare, kunde så godt som obemärkt taga skådespelet i betraktande. Framför mig hväljde sig i hela sitt underbara majestät Agia Sofias jättehvalf. På den klargula mattan af halm, som täckte en af världens största golfytor, lägo tusentals muhammedaner på knä med sina ansikten vända mot det heliga Mekka. I den höga och smala, minaretliknande predikstolen stod fristående och höjd öfver människornas hufvud och så långt borta, att han syntes föga större än en statyett, en präst stödd mot svärdet; återkastad från de gyllenglänsande marmorväggarne, nådde oss den vibrerande rösten, som då och då ackompanjerades af en kör unga softas från en estrad nedanför; eljes var därinne så ljudlöst tyst, att man kunde höra dufvornas kutter uppifrån höjden, där de byggt sina bon bland kapitälernas akantusblad.

Och medan jag betraktar den i bön försänkta menigheten, som i sina röda fezer, blandade med mollornas hvita bindlar, liknar en mörk mark, öfversållad med hvita prästkragar och röda vallmoblomster, omgifna af gröna jättestammar — marmorpelarne, som fordom smyckade ett tempel, helgadt åt de Efesiers Diana — löper tanken fritt, och inbillningen skapar syner.

Det är julafton, nådens år 537.

En doft af rökelse lägrar sig under tämpelhvalfvet. I fonden glimmar ett altare af guld och ädelstenar. En lång rad af präster i silfverklåpor skriker med heliga klenoder i sina händer till mötes den högreste kejsaren Justinianus, där han med ring om pannan, i purpurmantel, följd af allt sitt hof, gör sitt inträde och stannar i det i dag för första gången färdiga templet; lyftande händerna mot höjden, utropar han de kända orden: »Jag har besegrat dig, Salomo.»

Och århundraden gå förbi; redan sofva sedan snart tusen år byggherren och de som byggde, under golfven härinne eller därutanför. Ett nytt folk, fattigt på must och mærg, har vuxit upp på det gamlas grafvar, men ifrån öster nalkas på snabba hästar med krokiga sablar, som hvina genom luften, ett nytt folk — profetens. Likt en vårflod har det brutit fram, sprängande alla dammar, okuffigt, oemotståndligt. Hofvarnes tramp höres redan utanför Bysanz' portar; till detta tempel har det skräckslagna folket tagit sin tillflykt. Tempeldörrarne brytas upp, och in stormar Islams folk; templets golf förvandlas till en rykande purpursjö, som kastar sitt stänk högt upp mot pelarnes marmor. Högt öfver trafvar af lik synes en ryttare på en hvit häst, det är kalifen, och till ett förfärande insegel trycker han sin blodiga hand mot en pelare, där den högt däruppe synes än i dag, och från själfva högaltaret, där han håller in sin af blodet och fasorna stegrande häst, ropar han ut: »Det finnes ingen annan Gud än Allah, och Muhammed är hans profet.»

Det finnes en sägen, att då turkarne stormade in, stod en präst vid altaret och läste en mässa; han afbröt sin bön, och med kalken i hand skred han genom folkets leder rätt mot tempelväggen, som öppnade sig af sig själf och åter slöt sig bakom honom. Den dagen Sofiakyrkan åter blir en kristendomens tillhörighet, skall prästen återkomma och fortsätta mässan på samma ställe, där han afbröt densamma. Men hvem har älskat Sofiakyrkan högre än Islam, som i hela sin värld lagt dess former till mönster för hvarje moské,

För Båtbyggare och Båtägare.

Bästa Engelska Skeppsbottenfärger för såväl trä som järn, röd, brun, grön och hvit.
Tarr Wonsons, Copper-paint.
Båtfernissor för in- och utvändigt arbete.
Maringluc, »Jefferys».
Penslar m. m.

WILH. BECKER.

Kungl. Hofleverantör.

5 Malmtorgsgatan 5.

Filialer:

24 St. Nygatan. 24. 23 Götgatan 23.

och hvilket folk i Europa är varmare religiöst än turkarne?

Nu steg mollan ned från predikstolen, och alla de knäböjande reste sig. Sången brusar med fördubblad styrka från mollornas och softornas estrad; som på ett gifvet tecken kasta sig alla ned, stödjande sig med händerna och böjande pannorna mot jorden.

Då vi om en stund från Sofiakyrkan, där Islams gud, lik falken i ett röfvadt dufvored, slagit sig ned, till fots styrde färden hem, snuddade jag mot en grekisk pop, som strax i närheten satt på en halmstol och rökte cigaretter, lutande sig baklänges mot en husvägg. Han reste sig och bjöd mig följa sig. Vi gingo ned en smal och mörk trappa till ett litet rum, fylldt med helgonbilder, framför hvilka brunno lampor. Ett nyförlofvadt par kom tigande hand i hand ned från gatan. Popen tog ned ett litet silfverkrucifix, höjde det framför dem, mumlade en bön och tryckte det därpå mot deras pannor. Efter att hafva kysst den korsfästes bild och lagt ett småmynt på altaret, försvunno de därpå tigande som de kommit. Det var således här som Bysanz' gamle gud, förjagad från sitt strålande Sofiatempel, omsider funnit en fristad, inhyst på nåder i en turkisk köpmans källarvåning.

CIVILÄKTENSKAPET.

RIKSDAGEN har nu beslutit anhålla hos k. m:t om förslag till sådan ändring i gällande bestämmelser angående formen för äktenskaps afslutande, att rätt att ingå äktenskap inför borgerlig myndighet må medgifvas jämväl dem, hvilka för närvarande äro i sådant afseende uteslutande hänvisade till vigsel inom svenska kyrkan eller främmande trossamfund.

Borgerligt (civilt) äktenskap är, som bekant, redan nu den *obligatoriska* formen för äktenskapsförbindelses ingående mellan parter, af hvilka ingendera tillhör svenska statskyrkan eller sådant främmande kristet trossamfund, som i vårt land vunnit officiellt erkännande. Obligatoriskt är äfven det borgerliga äktenskapet mellan parter, af hvilka den ena tillhör mosaiskt samfund, den andra statskyrkan eller tillåtet kristligt trossamfund. *Valfri* är formen för äktenskaps ingående i de fall, då antingen endera parten tillhör statskyrkan, den andra främmande kristen troslära, eller då parterna tillhöra olika främmande erkända trossamfund.

För alla öfriga är för närvarande kyrklig vigsel den enda lagliga formen för äktenskaps ingående. Enligt kyrkomötets i höstas uttalade åsikt och det nu af riksdagens båda kamrar biträdda beslutet har emellertid ändamålet om *full valfrihet mellan kyrklig och borgerlig vigsel* ryckt ett stort steg närmare sin uppfyllelse.

A. B. Gustaf Holmbloms Kappaffär. Saisonens nyheter i elegantaste urval. I billiga prislägen, utmärkta modeller. — 38 Vesterlånggatan 38.

TVÅ FURSTE- MÖTEN.

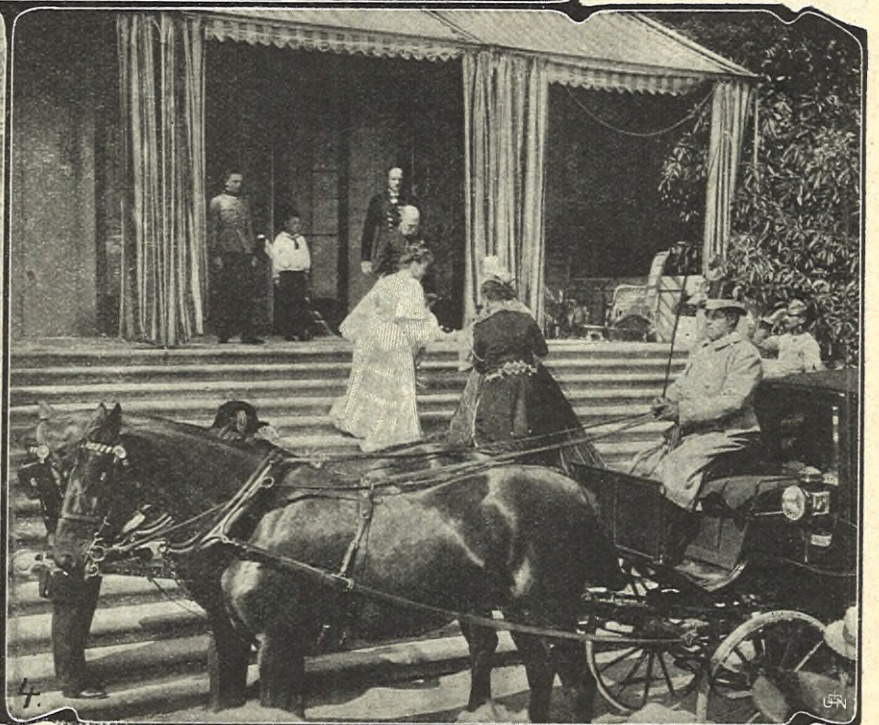
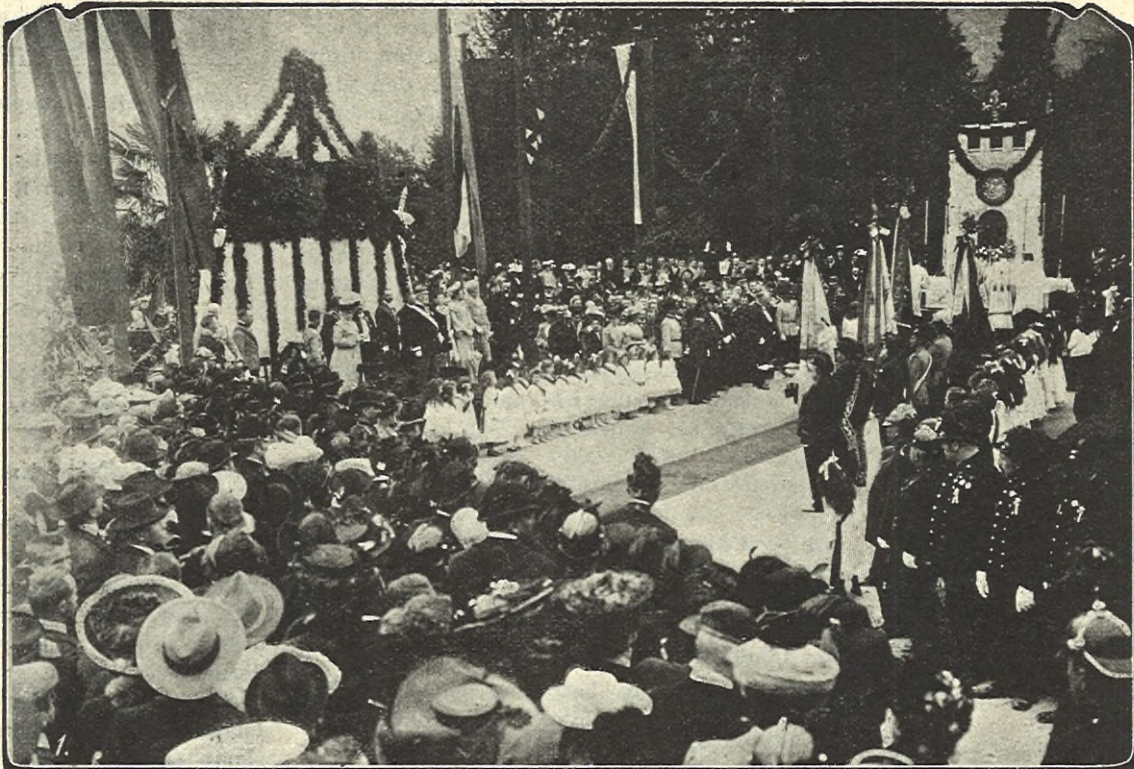
ABBAZIA har som bekant under den sistförflutna veckan varit föremål för lysande festligheter i anledning af kejsar Franz Josefs besök därstädes för att hälsa på det svenska konungaparet.

Dagen före kejsarens ankomst var en särskild högtidlighet anordnad för veteranföreningen, hvilken då invigde en ny fana.

Festen ägde rum i kurparken och bevistades af konung Oscar, ärkehertiginnan Maria Josepha samt ärkehertigarne Karl och Max jämte en stor mängd militärer och deputationer från Österrike och Ungarn. Konung Oscar slog det första stiftet i fanan med orden »för krigsherrn och riket» och det andra för drottningen, hvar på samtliga inbjudna slogo i hvar sitt.

Den dag kejsaren anlände var hela Abbazia i rörelse från tidigt på morgonen. Klockan half åtta uppställdes flera led af gossar och flickor med svart-gula fanor och skärp, hvarjämte veterankårens från Istrien, Bosnien o. s. v. bildade spaljé. Kejsaren anlände klockan 8 till Mattuglia och åkte genast i öppen vagn vidare till Abbazia, öfverallt hälsad med ovationer. Alla verandor, ballonger och loggior voro fyllda af en elegant publik och leveropen ville ej taga någon ände.

Klockan tre kvart på 10 aflade konung Oscar besök hos kejsaren i

hotell Stephanie och mellan 11 och 12 återgäldade Frans Josef besöket i villa Jeanette. Sedermera gaf ärkehertiginnan Maria Josepha dejeuner, i hvilken Franz Joseph, svenska konungaparet och storhertigparöt af Luxemburg deltog. Middagen, som gafs af det svenska kungaparet, serverades kl. 6, och i densamma deltog endast kejsaren, konung Oscar och drottning Sophia, ärkehertiginnorna Maria Josepha, Klotilde och Elisabeth, storhertiginnan af Luxemburg och ärkehertig Karl.

Vi återge här invid några speciellt för Idun af en fotograf på platsen tagna intressanta bilder från mötet mellan de båda äldriga suveränerna, hvilket sammanträffande under några dagar följt Europas uppmärksamhet på den vackra badorten vid Adriatiska hafvet.

*

Under sin vistelse i Italien har vår kronprinsessa denna gång bland andra orter äfven besökt ön Capri, under hvars blida luftstreck och i hvars vildt pittoreska natur ett vinteruppehåll mestadels blir en vistelse i flödande sol och yppig blomprakt. Afven kejsar Wilhelm har för kort tid sedan på sin Medelhafsfärd gjort en landstigning på klippön, hvarvid ett möte mellan honom och kronprinsessan ägt rum, och meddela vi i dagsnumret ett par bilder afven af detta furstliga sammanträffande.

SVENSKARNES DAG VID VÄRLDS- UTSTÄLLNINGEN I S:T LOUIS.

(Från Iduns korrespondent i S:t Louis.)

FÖR ATT på ett värdigt och tilltalande sätt fira denna dag, den 24:de juni, hafva härvarande svenskar sammanslutit sig och kommittéer tillsatts, för att med byggnadskommitténs understöd handhafva och i ordningställa alla arrangement. Något definitivt angående programmet kan ännu ej meddelas, men kommer detta att fastställas inom närmaste framtiden.

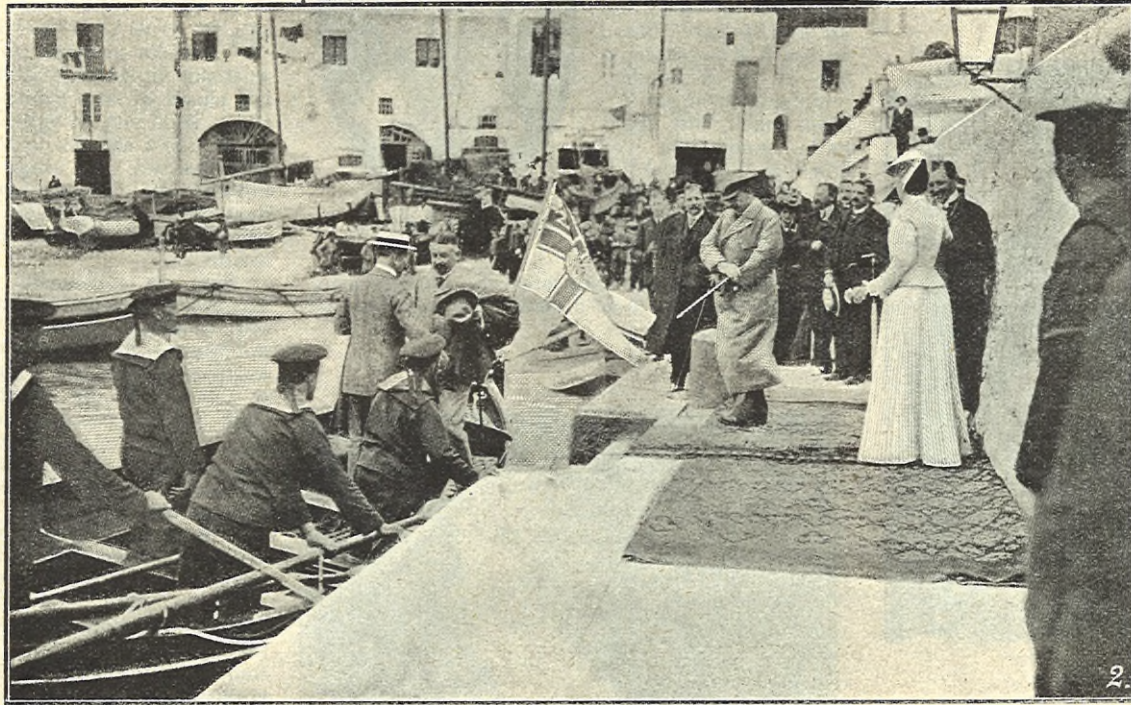
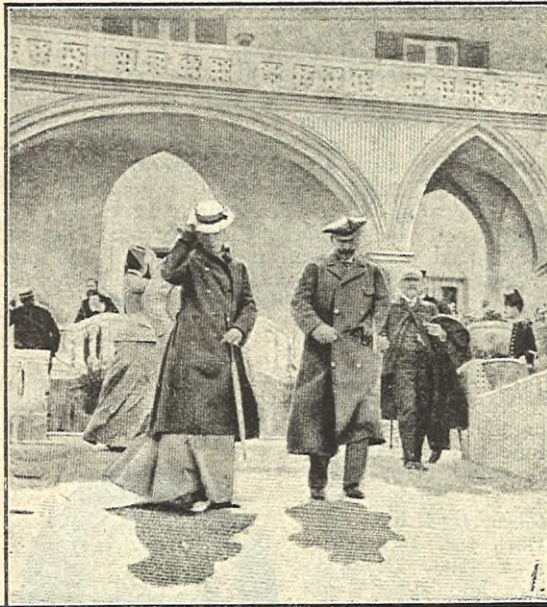
Antalet svenskar i S:t Louis är blott 1,800—2,000, men rundt omkring finnas stora kolonier såsom i Illinois, Minnesota, Nebraska, Kansas, Texas m. fl. En önskan hos alla svenskarne öfver hela Förenta staterna är att göra denna »svenskarnes dag» till en minnesrik händelse i svensk-amerikanarnes historia, och med samarbete mellan de olika organisationerna finnes ej tvifvel om att de skola lyckas. I och för saken äro följande kommittéer redan tillsatta: en finanskommitté, en program & presskommitté, en musik-kommitté, en transport-kommitté och en hotellkommitté. Ordförandena i de olika kommittéerna bilda den verkställande kommittén, hvars ordförande är dir. C. A. Ekströmer och sek. Ernst Lundblad.

Direktör Ekströmer är särskildt känd för det arbete han nedlade såsom ordförande af den kommitté, som ombestyrd invigningen af platsen för »den svenska herrgården» den 1:sta dec. 1903. Alla förfrågningar, upplysningar m. m. må hänvändas till mr Ernst Lundblad, adr. Dep. of Liberal Arts, World's Fair, S:t Louis, Mo.

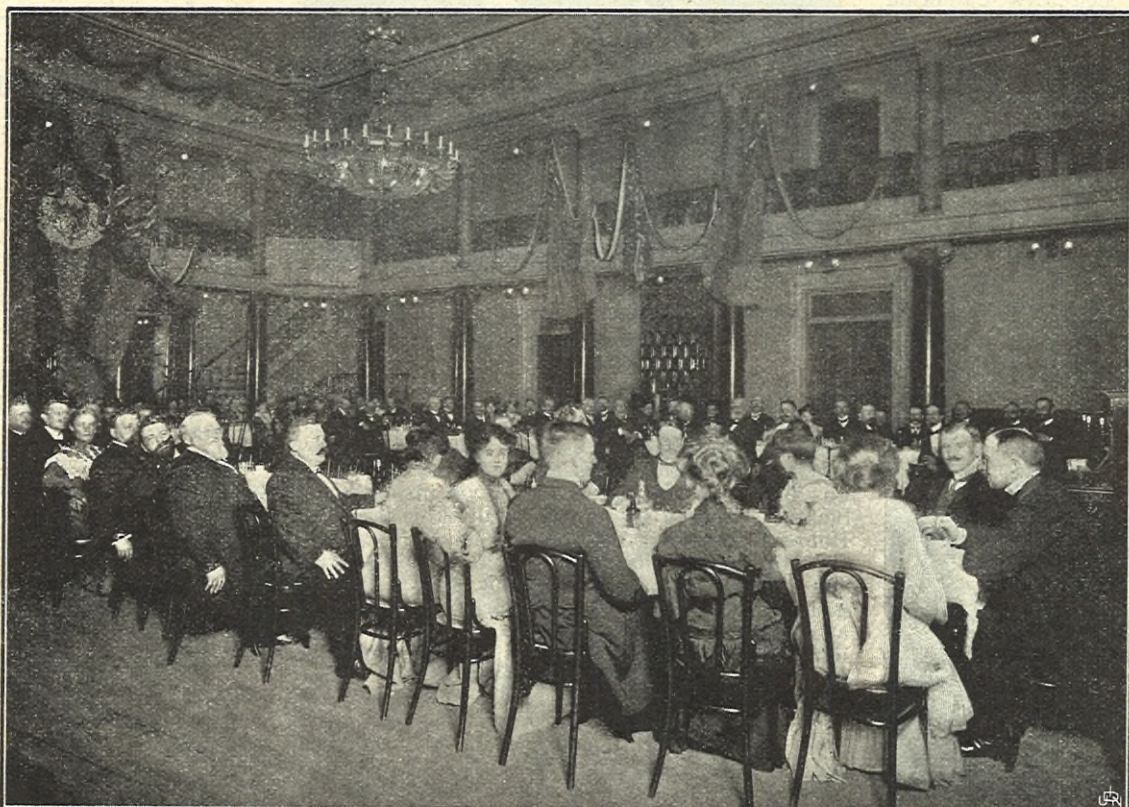
GÖSTA LINDMAN.

Kom ihåg

eder tidning, när helst något af allmänt intresse förestår eller timar på er ort! Fotografier med kortfattad text äro då alltid välkomna och honoreras efter införandet.

FRÅN KRONPRINSESSAN VICTORIAS OCH KEJSAR WILHELMS SAMMANTRÄFFANDE PÅ CAPRI. 1. KRONPRINSESSAN OCH KEJSAREN LÄMNA HOTELLET. 2. KEJSARENS AFFÄRD.

FRÅN SAMFUNDETS »BRÖDRAFOLKENS VÄL» FESTKOLLATION Å RUNAN. A. BLOMBERG FOTO.

UR DAGSKRÖNIKAN.

»BRÖDRAFOLKENS VÄL». Svenska och norska delegerade ur styrelsen för samfundet »Brödrafolkens väl» ha i dagarna haft sammanträde i Stockholm för att samråda rörande ett energiskt arbete i samfundets syfte, som är att verka för en lifvigare beröring och bättre förståelse brödrafolken emellan.

De delegerade voro från Norge professor skiftesdirektör Esmarch, generalsekretären Martens, redaktör Gjørloff och med. dr. Holm från Voxenkollen samt från Sverige riksdagsmännen, direktör E. Beckman och häradshöfding Staaff, prof. Cronqvist, kapten C. A. Wulff, riksdagsmannen häradshöfding G. Kronlund och folkhögskoleförestandare Holmberg.

Vi återgifva i dagsnumret en bild, framställande de delegerade och öfriga medlemmar vid en festlig kollation å källaren Runan.

*

AKADEMISKT BILDADE KVINNORS FÖRENING, hvars syfte enligt den första paragrafen i stadgarna är »att arbeta för att å akademiskt bildade kvinnor må tillerkännas rätt till de förmåner, som de af dem aflagda kompetensproven enligt gällande lagar och författningar tillförsäkra män med samma kompetens», hade den 25 mars sitt konstituerande sammanträde. På nytt möte den 6 dennes antogs stadgar och valdes styrelse. Till medlemmar i denna styrelse utsågos docenten, jur. dr. Elsa Eschelsson, ordförande, fil. doktorerna Anna Ahlström och Lydia Wahlström, fil. kand. Eva von Bahr och praktiserande läkaren dr. Karolina Widerström. Suppleanter blefvo fil. lic. Hilma Borelius och med. och fil. kand. Anna Janson.

Till medlemmar i denna styrelse utsågos docenten, jur. dr. Elsa Eschelsson, ordförande, fil. doktorerna Anna Ahlström och Lydia Wahlström, fil. kand. Eva von Bahr och praktiserande läkaren dr. Karolina Widerström. Suppleanter blefvo fil. lic. Hilma Borelius och med. och fil. kand. Anna Janson.

*

SVENSKA KVINNORNAS NATIONALFÖRBUND höll den 7 d:s sitt årsmöte, hvarvid års- och revisionsberättelser föredrogs och decharge beviljades. Sexton föreningar tillhöra nu Svenska kvinnornas nationalförbund.

Svenska nationalförbundet har vidtagit åtgärder för att Sverige vid den internationella kvinnokongress, som skall hållas den 13—18 juni i Berlin, skall bli så väl och mångsidigt som möjligt representeradt inom kongressens fyra olika sektioner: kvinnobildning, kvinnliga yrken, sociala inrättningar och sträfvan den och kvinnans rättsliga ställning.

Vid de val, som förrättades vid årsmötet, utsågos till ordförande professorskan A. Hierta-Retzius, till vice ordförande justitierådinnan K. Bohman, till sekreterare fröknarna E. Whitlock och M. Cederschiöld och till kassaförvaltare fröken H. Lundin. Till revisorer omvaldes fröknarna E. Fryxell och G. Adelsborg och till revisorsuppleant fröken Hanna Anderson. Att vid det internationella kvinnoförbundets femårsmöte

i Berlin den 6-12 juni jämte ordföranden professorskan A. Hierta-Retzius representera Svenska nationalförbundet valdes fröken M. Cederschiöld och justitierådinnan K. Bohman och till deras suppleanter d:r Ellen Sandelin och professorskan Agda Montelius.

OLIVIA JOSEFINA RHODIN †. För några dagar sedan afled i hufvudstaden fru Olivia Josefin Rhodin, född Nordström, änka sedan 1882 efter bruksägaren och ledamoten af första kamraren C. C. Rhodin.

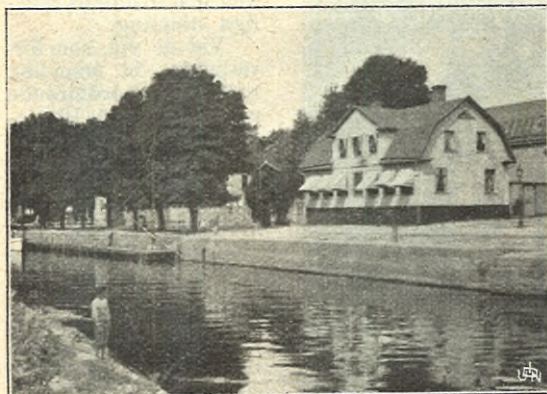
Den afledna var en af Värmlands mera bemärkta kvinnor; en utförlig biografi, som i målande drag ger hennes personlighet, återfinnes i Idun n:r 8 för år 1898, och hänvisas våra läsare dit.

Fru R. var vid sitt fränfalle 80 1/2 år gammal. Hon efterlämnar elfva barn, af hvilka en son är grosshandlare i Göteborg, en kapten vid Värmlands regemente, en rådman i Karlstad och en disponent på Älgå, en dotter gift med kommandörkaptenen i flottan Rosenswärd, en med direktör Hagander i Stockholm, en med förste landtmätaren i Örebro län Fjellman och en med kaptenen vid Värmlands regemente Almqvist.

FREDRIQUE SWANLUND.

FRU FREDRIQUE ELISABET SWANLUND, född Conradsson, afled den 4 dennes i Ronneby i den höga åldern af nära 98 år. Hon föddes nämligen den 22 april 1806 i Asarums församling af Blekinge Län. Hennes föräldrar voro inspektör Jonas Teodor Conradsson och Eva Catherina Conradsson, född Anckarloo, af den numera utdöda adliga ätten Anckarloo. Efter föräldrarnas död kom hon vid ungefär 20 års ålder till Växjö i sin morbroders hem, generalkonsul J. Anckarloo. Vid hans död (ättan Anckarloo utdog med honom), flyttade hon till Göteborg till sin broder, sjökaptenen Conradsson. I dennes hem kvarstannade hon till dess hon ingick äktenskap år 1835 med handlanden och godsägaren Julius Wittus Swanlund i Ronneby. De nygifta slog sig ned sina bopålar i Ronneby, men flyttade efter någon tid till den inköpta egendomen Skarup, belägen utanför Ronneby. Deras äktenskap välsignades med en son, Peter Ernst Richard Swanlund, nuvarande innehafvaren af apoteket »Tre kronor» i Karlskrona. Efter mannens död flyttade hon åter till

FRU SWANLUNDS HEM I RONNEBY.

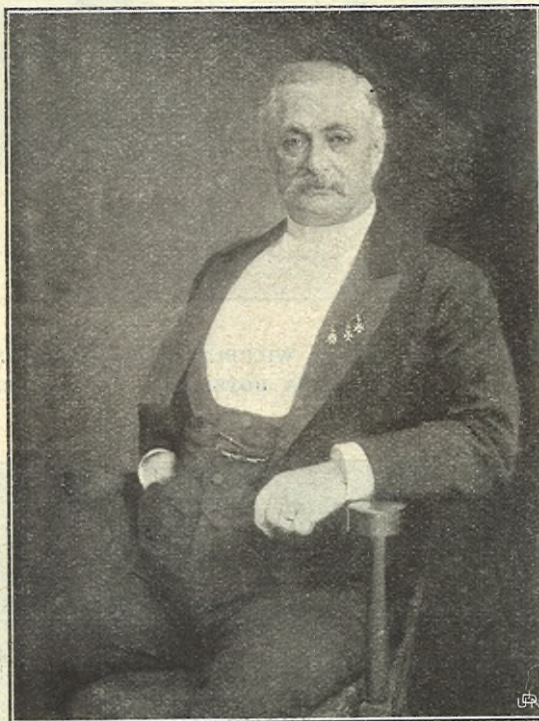
Ronneby. Hon ägde där flere gårdar, af hvilka dock de flesta nedbrunno vid den stora branden i Ronneby år 1864. Hon bebodde till sin död egen gård, vackert belägen vid Ronnebyån. I detta sitt trefna hem mottog hon tidt och ofta besök af sina såväl i Ronneby som Karlskrona boende släktingar och vänner. Trots den höga åldern af 98 år, ägde änkefru Fredrique Swanlund in i det sista sina fulla själsförmögenheter i behåll samt deltog lifligt såväl i omsorgen om eget hus som en hel del andra frågor. För de fattiga och nödlidande i Ronneby med omnejd var hon en verklig vän, ett stöd såväl i ord som i gärning. Alla, som stå sörjande vid hennes bår, ena sig ock i ett ur hjärtat gånget: »Frid öfver hennes minne!»

FÖRSTA SKÖTERSKAN VID HÅLAHULTS SANATORIUM, diakonissan Eva Maria Linnarsson, har efter endast ett par dagars sjukdom afledit. Hon var född den 24 december 1870, inträdde vid Diakonissanstalten 1894, blef profsyster 1895 och diakonissa 1898. Utom de tider hon vistades vid anstalten arbetade hon ett år i sjukvård bland fattiga å Kungsholmen och ett år å Försörjningsinrättningen i Stockholm. Vid Hålahults sanatorium var hon anställd såsom första sköterska sedan 1900, från början af sanatoriets verksamhet.

Dödsfallet, som kom helt oväntadt, väckte djupaste sorg vid sanatoriet, diakonissanstalten och öfverallt annorstädes, där hon var känd.

E. M. LINNARSSON.

DIREKTÖR G. HOLMERZ. PORTRÄTT I OLJA AF PROFESSOR JUNGSTEDT.

EN HYLLNING i sammanhang med en porträtt-
aftäckning ägde härom dagen rum i det fagert belägna Skogsinstitutet borta vid Djurgårdsbrunnsviken. I närvaro af lärarekåren samt ett hundratal forna och nuvarande elever vid institutet aftäcktes nämligen ett porträtt af direktör Gottfried Holmerz, träffsäkert måladt af professor Jungstedt. Aftäckningen förrättades af generaldirektören och chefen för domänstyrelsen greve Wachtmeister, som därvid till en början erinrade om att svenska skogsinstitutet nu under en tid af närmare 32 år haft i sin spets direktör Holmerz, som snart efter de fyllda 65 åren går att lämna den plats, han så länge med heder fyllt. Ett stort antal medlemmar af skogsstaten, mestadels hans forna eller nuvarande medlärare eller lärjungar, hade velat hufvudsakligen minnet af hans lifsgärning genom att låta måla och till institutet skänka hans porträtt.

LOUISE MICHEL.

»DEN RÖDA JUNGFRUN.» Louise Michel, den franska proletärerens oförskräckta och entusiastiska vapendragerska, har nyligen dött i Toulon på en af sina föredragsturnéer i södra Frankrike. Hela sitt lif ägnade hon på sitt våldsamma agitatoriska sätt åt de fattiga och förtryckta i sitt fädernesland, och inga faror kunde afskräcka henne från att som en revoltens gudinna, med den röda upprorsfanan i sina händer, gå i spetsen för arbetarhärarna från Montmartre och Belleville.

Som de förnämsta tilldragelserna i hennes äfventyrliga lefnad stå hennes deltagande i kommundarnas uppror 1871, för hvilket hon blef deporterad till Nya Kaledonien, men genom amnesti åter försatt i frihet 1880, med tillåtelse att få vända tillbaka till Frankrike; tre år senare stod hon i spetsen för en beväpnad skara proletärer, som plundrade Paris' bagarbodar, för hvilket dåd hon af Seinedomstolen ådömdes sex års fängelse. Frigifven före strafftidens utgång, for hon på sin trofaste vän Henri Rocheforts tillstyrkan öfver till England, men återvände snart från denna sin frivilliga landsflykt, då »kamraterna» organiserade sig för nya attacker och hade behof af hennes aktiva hjälp.

Denna kvinna med den bräckliga kroppen, det fula markerade ansiktet och den sträfvda stämman, som i exaltationens ögonblick gaf uttryck åt det vildaste hat — hon, som af folket benämndes »den röda jungfrun», bar under sitt groteska yttre ett varmt hjärta och närde ständigt ett lågande behof att öfva barmhärtighet mot fattigdomens och lidandets talrika skaror.

Med henne har en af det nya Frankrikes sällsammaste kvinnotyper gått ur tiden.

STENEN I DÖRABERGET. SKISS FÖR IDUN AF E. WALTER HÜLPHERS.

(SLUT FR. FÖREG. N.R.)

»DU FÅR svälta.»
»Det kan jag.»

»Frysa!»

»Må gå!»

»Hoppa då!»

»Jag har hoppat!» sa han, och så berättade han, hur han tagit engagemang vid tidningen, du vet.

Han var så glad och förtröstansfull, då han tog adjö af oss. Han sken, och det hade kommit något nytt öfver honom, som höjde upp honom, nästan öfver oss. Ja, mer har jag inte att tillägga. Måtte nu Gud vara med honom och hans oroliga blod! Högre än jag kan ingen önska det »

I ett par år höll sig Erik Adolf i tidningar, men under den tiden blef han mycket förändrad, synnerligast af det som skedde på det sista.

»Var det inte det jag spådde?» sade prästen en dag till kamrern. »Diktarbod. Det skulle den vägen gå.»

»Och du, som är präst tror, att det verkligen ligger i blodet, att en del ingenting bli?»

»Ja, det tror jag. Jag har sett mycket af den sorten.»

»Skämdt blod då. Bättre att intet ha!»

»Nu ska du inte säga på det där sättet!» sade prästen strängt och allvarsamt. »Sång är en Guds gåfva. Och han ger den blott åt sina älsklingsbarn. Tacka du Gud, Klas, allt reder sig nog!»

»Ja, om det bara vore som du säger!»

Och prästen tänkte sedan i ensamheten:

Här uppe har han födts, det var jag som bar honom till dopet. Ett märkvärdigt barn var han som liten. Så glad i blommor och allt vackert, att det var rent förunderligt. Ett lättledt barn var han, snar till godt och sen till ondt. Han var mitt bästa läsbarn, det var han.

Och så blef han yngling. Jag följde hans steg ännu, då han var hemma under ferierna. Såg honom gå och valla i backarne alldeles som då han var ett litet barn. Diktarbod, tänkte jag, måtte Gud vända det till godo!

Och han kom ut i världen, och jag såg honom ej på flere år. Han hade vuxit, blifvit mera manlik, då han kom igen. Han skämtade mera, men efter den där aftonen tror jag att det var mera för att dölja sig. Diktarbodet.

Så hans omkastningar, att han aldrig kunde trifvas, förr än han kommit till sitt. Diktarbodet, det jäktar, tar makten bort ibland, jag vet det, så sant Gud hjälpe.

Men Gud har själf gifvit oss det här uppe. Där det är så kallt. Och vinter största delen af året med föga sol, så föga...

Men då hon kommer, så kommer hon. Och det blir en ny värld som i ett under.

Och så är det nog det där med alla niporna och älfven här och där bakom, de höga bergens allvarsblåa hviskningar. Två lif! Ja det är det nog. Man drifts till att sjunga, och melodin? Den ha bergen och vintermörkret på djupet.

*

»Du är ingenting, kan ingenting. Hvad vill du? Du duger till ingenting, jag tar min hand ifrån dig. Jag har ingen användning för dig, gå din väg!»

Den gamle kamrern var alldeles hvit i ansiktet och satt stel och sträng på sin stol vid skrifbordet. Vid hans vänstra sida stod Erik Adolf lika stel och hvit som han, det ryckte i hans läppar och hans näsvingar skälfdde. Nu rätade han på sig.

»Du skall inte tro att det var för att tiggja dig om någon hjälp,» sade han onaturligt behärskad. »Jag kom hit för att få se er än en gång, kanske den sista. Och så kom jag för att få se allt det här hemma, som jag längtat så omåttligt efter. Nu har jag sett det och nu skall jag gå.»

»Såå, du skall gå!» sade fadern lika lugnt. »Men innan du går, vill jag ge dig ett att fundera på på vägen. En far, som försakar i tjugotal år af sitt lif för en son, som endast åter upp honom och hans ro på gamla dar. Gå och tänk på den saken!»

»Du skulle inte ha skaffat honom till världen, han tackar dig inte för det, och du lider endast för dina synders skull.»

Den gamle flög upp.

»Tig!»

»Nej, ty du har velat att jag skulle tala. Jag skall tala. Se så, sätt dig igen och anta att du blott har en främling framför dig, men en främling, som vill dig emot.»

Den gamle satte sig och sonen drog till sig en stol och satte sig gränsle öfver den

med händerna på ryggstödet. Kamrern såg på honom med en blick till hälften rädd, till hälften häpen. Hvad skulle nu komma?

»Och du skall veta det alltsammans, hur jag haft det dessa år, och sen må du döma hvem som haft det mer svårt, du eller jag. Om jag har många skäl att vara dig tacksam, för att du födt mig till världen. Folk säger att det är en Guds gåfva, sådana som jag veta att... men det är detsamma.

I två år satt jag på det där kontoret, så gick jag. Om du hade suttit i fängelse, far, hade du vetat hvad det var. Och så skulle du ha varit så galet glad som jag i luften och solen. Du skulle ha suttit där nere i slammer och dam, det var riktiga jängaller för fönsterna — så att ingen skulle komma in och stjåla. Och så skulle du, bara en vindfläkt kom och smekte fönsterna... Men du förstår väl inte, hur man kan höra saker, som inga höra, att man kan se saker, som inga se. Jag vet att det är föraktligt att tala om hemlängtan, norrländingens hemlängtan, kan tänka, men jag har haft den, jag har haft den så... Ser du, sånt där tar makten af en, man må kämpa aldrig så. Det är envist som flugor mot regn, man jagar dem bort, men de ha knappt hunnit röra på vingarna förrän de sitta där igen. Jag måste gå, kunde inte stanna. Och du skall veta, far, att det inte var något lätt steg jag tog. Tror du inte jag tänkte på dig då? Tror du inte jag var en smula rädd för min framtid också. Jag har gjort det du aldrig gjort, far, jag har svultit.»

Den gamle satt orörlig, men det ryckte i hans drag. Sonen fortsatte:

»Men det var inte det värsta, vänta skall du få höra! Far, om den gången du var förlofvad, min mor kommit och bedt dig att du skulle stjåla, bedt dig af hela sin själ att du skulle göra det, hvad hade du då gjort? Du rycker på axlarne, emedan du inte kan sätta dig in i det, men jag kan, jag. Ser du, det var en kvinna, och jag höll af henne, åh så... Det var uppgjort att vi skulle gifta oss...»

Du förstår att jag måste låta henne veta allt, mina tankar, mina drömmar. Jag sade henne, att jag ej gått in vid tidningarna för att stanna kvar där, utan att jag skulle gå, så snart jag fått en smula luft under vingarna. Att jag vågat allt för detta, lämnat allt, då jag hade det lugnt och tryggt och skönt.

Hon började inte genast, ty hon var slug. Det kom först efteråt, men allt tydligare och bestämdare. Hon uppbjöd hela sin vilja att dra ner mig, dra ner mig, hör du. Jag hade en bra plats, som betalade sig väl, vi skulle godt ha kunnat gifta oss på den... Och jag älskade henne... ända till vanvett... Hon ville att jag skulle stanna, afsäga mig alla mina drömmar, min tro på mig själf, det var att afsvärja mig hedern. Hon hotade. Tror du inte jag höll på att vackla i det ögonblicket... Jag älskade henne så... Jag stod fast och hon öfvergaf mig inte. Hvad hon var mig nära då! Hon gjorde mig så oändligt lycklig och stark, jag vet att jag då i ett slag skulle ha kunnat blifva någonting, stigit... men så brast alltsammans, och jag sjönk, djupt, djupt, nu skall jag aldrig blifva någonting mera.»

»Hon öfvergaf dig? Jag kan förstå det!»

»Det var jag, som öfvergaf henne. Gaf henne med afsikt det, som tvingade henne att bryta med mig.»

»Är du vansinnig.»

»Kanske nu, men inte då. Ser du, jag såg min framtid framför mig, såg att den troligen aldrig skulle bli lysande, att min ekonomiska

reveny kanske skulle bli knapp i evighet. Jag såg det osäkra lif, som jag ville draga henne in uti. Jag kunde inte, därtill älskade jag henne allt för mycket. Men det var något annat också.

Ser du, hon var ingen stark och stor natur, om lifvet en gång kommit med misräkning, så skulle hon ha sagt mig det, förebrått mig att jag inte följt hennes råd, svikit mig själf, sålt mig. Hon skulle inte ens ha behöft säga det, bara tänkt det, och jag skulle ha sett det på hennes ögon, ända tills jag lärt att hata henne och... Ja, Gud vet hvad en sådan som jag kan ta sig till, då han blir galen af smärta...

Så gick hon. Att hon kunde gå!

Hvad jag kände, det skall du aldrig kunna begripa. Men som jag kommit till sans igen, stod ett klart för mig: att allt skett till ingen nytta. Jag skulle lydt henne, och jag hade blifvit lycklig, jag skulle ha afsvurit mig själf, och jag skulle ha blifvit vid långt lif. Jag skulle ha förrådt allt, som kallade på mig, och jag skulle ha blifvit lycklig. Nu... Men det gör väl detsamma!... Jag har kommit hem för att se. Nu går jag nord på in i vildmarkerna, det är något, som kallar mig därinne.

Adjö, far! Tack för allt! Och hälsa mor!»

Högrest gick han ut af dörren. Men en tung, tung börda låg öfver hans skuldror.

*

Den gamle prästen satt ensam uppe på sitt rum med långpipan och nickade. Någon kom långsamt uppför trappan. Det knackade på hans dörr.

»Stig in!»

Det var den gamle kamrern i Tybrännan. Hans hy var grå, han såg genomvakad och förstörd ut. Långsamt satte han sig på soffan och stirrade stelt framför sig.

»Hur må vi i dag, Klas?» sade prästen och hans ton lät munter och glad, men hans blick var sorgsen.

»Tack, du, tack, du, det går. Skulle bara in och hvila mig litet!»

»Välkommen, det var riktigt roligt du kom.»

»Tack, du, tack, du. Du säger så!»

Under två år samma långsamma gång till prästen. Samma entoniga fraser, samma slöa tystnad.

Sedan han suttit stilla en stund, brukade han åter resa sig och gå mot dörren.

»Jag får väl gå nu. Man väntar mig.»

»Åh, skall du inte sitta en stund till, Klas?»

»Nej, tack, du, måste gå nu.»

Och så gick han med långsam gång utför trapporna, utför vägen, hem. Men i dag satt han längre än vanligt.

Då han kom till dörren, vände han sig långsamt om, och munnen öppnade sig och slöt sig ett par gånger, som om han velat säga något, men inte kunnat finna ord.

»Var det någonting, Klas?» frågade prästen.

»Nej, jag tyckte jag hade glömt någonting, nej... Jo, jo!... Jo nu minns jag... Hade bref i dag från... där nord på.»

»Nå?» frågade prästen i glad förväntan.

»Det är slut med honom nu, det var det jag ville säga.»

Och kamrern gick.

GLÖM EJ

Jubileumstondens sparbössor!

Förnämsta tvättmedel

Äro och förblifva dock vid finare tvätt

HYLINS Ekonomi-Tvål

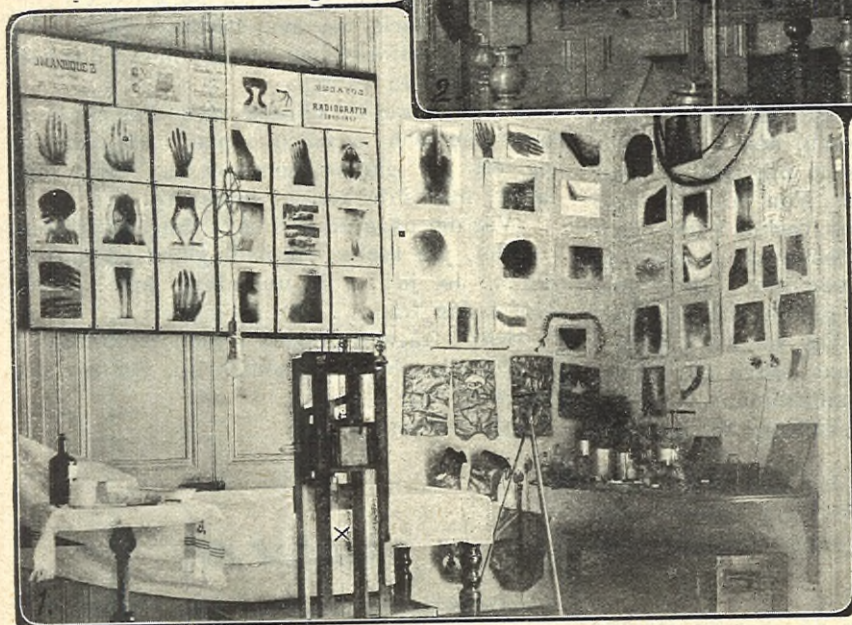
och vid gröfre tvätt (byk)

HYLINS Prima Tvätt-Tvål

ETT SVENSKT RÖNTGENINSTITUT I SANTIAGO. BREF TILL IDUN.

SOM JAG VET, hur lifligt Idun intresserar sig för allt, som rör den svenska kulturen äfven i främmande land, torde några rader och ett par bilder från ett svenskt Röntgeninstitut i Santiago ej förvägras plats. Det är grundadt och innehafves af herr Erik Ekvall, äldste son till den kände artisten Knut Ekvall på Romanö och själf känd i Sveriges musikkretsar som artist på violon. Sedan han lämnat hemmet för att söka lycka i främmande land, har han ägnat sig åt massage, hvori han i Sverige tagit examen. I förening med sitt institut för massage och sjukgymnastik i Santiago har han nu upprättat ett Röntgeninstitut, hvilket anses som Chiles största och förnämsta. Genom egna uppfinningar på Röntgenljusets område, för hvilka hr Ekvall erhållit patent, har han särskildt ådragit sig kirurgernas uppmärksamhet, i synnerhet för den af honom uppfunna »Opacografo», en apparat, som vid Röntgenbelysning tjänar att bestämma en främmande kroppss exacta läge, hvilket direkt kan afläsas från en pappersremsa i instrumentet. På så sätt behöfver man ej taga några fotografier, hvilka för det mesta ge dåliga resultat och — om det t. ex. är fråga om en skottblessyr — endast fördröja operationen och till och med sätta den sårades lif på spel. Med »Opacografo» bestämes kulans läge på mindre än en minut, och synes apparaten särskildt lämplig att användas på slagfältet, då den är lätt att transportera och af små dimensioner. Hittills ha med densamma verkställts 43 kulundersökningar i alla kroppsdelar, hjärnan, lefvern och lungorna, alla dessa sjuka hafva blifvit opererade och kulorna noggrant funnits på de af herr Ekvall angifna punkterna. Alla de opererade äro nu friska.

Det stora förtroende, som kommer herr Ekvall till del, bevisas af de många sjuka, som läkarne

FRÅN ERIK EKVALLS RADIOGRAFISKA INSTITUT I S.T. JAGO. (X) DEN AF HERR E. UPPFUNNA OPACOGRAFO-APPARATEN.

sända från hospitalen för att undersökas på herr Ekvalls institut. Herr Ekvalls broder, Harald Ekvall, är assistent på institutet och känd som en af Chiles förnämsta artister inom målarkonsten, särskildt inom bataljmålningens område.

Vi alla svenskar här i Santiago värdera mycket våra landsmän herrarne Ekvall, i hvars hem hela svenska kolonien har en mötesplats och där de nödställda landsmännen aldrig förgäfvades klappa på.

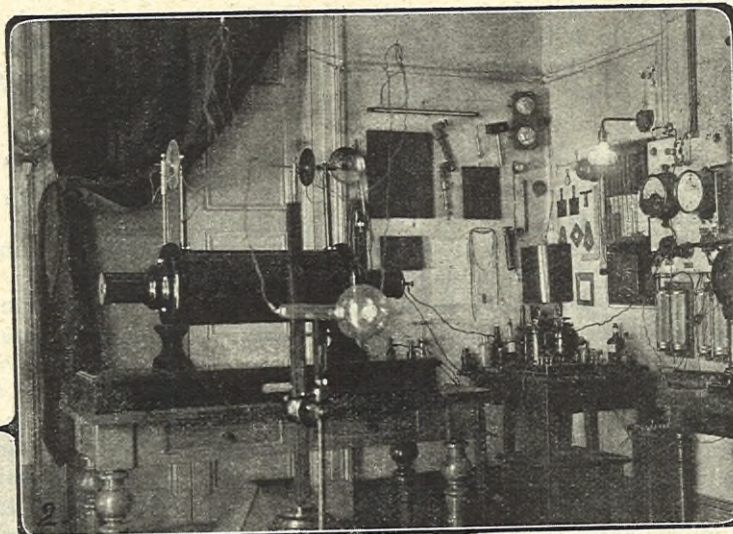
STEN.

UR LIVVETS KOMEDI. SKISS FÖR IDUN AF INEZ STRÖM.

(FORTS. FR. FÖREG NR)

MEN BRATT var ingalunda den, som ville styra mot vinden. Som Amy efter närmare bekantskap icke tycktes motsvara de föreställningar han haft om henne och knappast skulle blifva en hustru, som kunde förverkliga de förväntningar han ställde på ett äktenskapligt lif, drog han genast och villigt sina lärdomar och rymde valplatsen, i hög grad tillfreds öfver att hafva avancerat med sådan försiktighet, att han med all heder kunde draga sig tillbaka. Han började i hennes mammas närvaro bry Amy för den unge kandidaten, antyde enskildt för den något dekontenanserade fru Billberg, att det nog mellan de unga rådde ett allvarligt tycke, samt påpekade det glädjande i att Hjelm var en i allo så hyggelig och lofvande ung man, samt drog sig småningom alldeles ur spelet.

Detta misstag hade således ingen menlig inverkan på Bratts sinnesfrid, det ledde blott till ändring i några punkter af hans äktenskapsprogram. Den mjuka, oformade leran kunde visa sig mindre plastisk än man beräknat samt vid utförandet tarvå både skicklighet och möda. Möjligen skulle han sakna förmågan, men i hvarje fall saknade han lusten att söka forma ett så ovisst material. Han öfvergaf ingenue-planen och lutade i stället åt den uppfattning, att det vore klokast att välja hustru bland ett lergods, som redan vore utformadt och som till sina grundlinjer företedde böjlighet och mjukhet. En kvinna, hvars koketteri och nöjeslystnad hunnit lägga sig och hvars smak och böjelser följaktligen bättre skulle öfverensstämma med hans egna.

Så föll hans blick på fröken Elin Berg, en fin och distinguerad dam på några och tretio år. Hon föreföll att äga mycken mildhet i lynnet, ägde därjämte någon förmögenhet samt åtskilliga fördelaktiga relationer och syntes således utgöra ett i alla afseenden konvenabelt parti.

Häradshöfding Bratt, som var mera bekant med stadens damer »d'un certain âge», än han varit med dem af Amys år, hade i fråga om fröken Berg icke behof af någon inledande bekantskap. Han gjorde därför icke särdeles långa preludier, utan begagnade ett

gymsamt tillfälle att säga henne, att hon under årtal utgjort ett föremål för hans tysta beundran, men att han först nu funnit mod att tillstå sin kärlek och bedja henne blifva hans maka och förljufva hans ensliga tillvaro.

Men till sin stora — och långt ifrån oberättigade förundran — fick han korgen. Ty skälet för fröken Bergs afslag var, att hon redan för en månad sedan bortlofvat sin tro till en af stadens grosshandlare. Hon angaf visserligen icke detta skäl, men hon skulle med all säkerhet icke svurit den däste grosshandlaren sin trohet, om hon vid denna tid blott kunnat förutse, att ödet haft i beredskap en sådan chance som ett giftermålsbud af häradshöfding Bratt.

Denna korg bringade Bratt icke blott och bart i förundran, den bragte honom alldeles ur jämvikten, dock kände han sig mindre besviken än uppretad öfver att hafva blifvit utsatt för en sådan nesa. Han satte sig ned att grubbla öfver den besynnerliga otur, som förföljt honom de gånger han hyst allvarliga afsikter att utbyta sitt oberoende mot äktenskapet. En gång, då han låg vid universitetet, hade han svärmat för den vackra och frade Lilly Falk, dotter till en af stadens akademiska fäder. Men mamma och pappa Falk hvälfde utan tvifvel mera äregiriga planer för sin dotter, ty de tycktes icke med blida ögon äse den oförställda hyllning, han ägnade dottern. Vid denna tid betraktade han kärleken såsom en känsla af evigt beständande natur, och trotsande alla hinder, sökte han att försäkra sig om den tillbeddas genkärlek och hennes löfte om trohet, men då visade det sig, att äfven Lilly själf hade högre vyer än att förlofva sig med ett ungt juristämne, ty ehuru gärna hon än mottagit hans hyllning, ville hon dock icke mottaga hans hand. Det vållade honom en kortare tids hjärtessveda, men sedermera prisade han sin lyckliga stjärna att hafva bevarats från en, i längden troligen föga tillfredsställande och för framtid och fortkomst hämmande ungdomsförbindelse. Och då han sedermera svärmat och kurtiserat, hade han tagit sig till vara för alla allvarliga afsikter.

Sedan han blifvit en man i staten och ett förmånligt parti, hade mammar till giftrasvuxna döttrar till höger och vänster lagt ut sina beten för honom, men han hade med mycken smidighet vetat att undgå alla garn och krokare, ty han visste att skatta friheten och oberoendet samt ett behagligt ungarlif. Och när han då omsider sträckte ut handen efter ett par långt blygsammare fångster än dem, som förut själfmant bjudits honom, så undflydde honom bytet.

(Forts.)

KUNGL. TEATERN.

Ett intressant gästspel å k. teaterns scen är att anteckna från föregående vecka, i det att den framstående tyske barytonsångaren Theodor Bertram uppträdde i hufvudpartien i operorna »Don Juan», »Mästersångarne» och »Den flygande Holländaren». Begåfvad med en ovanligt omfattande stämma, synnerligen jämnt utbildad, torde hr B., som ännu är ganska ung och redan räknas till Tysklands mera framstående operasångare, hafva alla utsikter att nå de främstes lag.

Visserligen var det nog ej så få, som kände sig i viss mån besvikna vid hr B:s första uppträdande härstädes. Man saknade nämligen i hans don Juan denna dämoniska tjuvningsförmåga, som t. ex. utmärkte d'Andrade, och rösten sparades väl mycket. Emellertid hade den ärade gästen ock att i sin framställning uppvisa flere väl funna drag såsom i förelösescenen med Zerlina samt i det sätt, hvarpå han rent hypnotiskt sökte inverka på donna Elvira. Champagnearian beledsagades af något kvicksilverartade gester och slutscenen med den døde guvernören verkade famlande och mindre öfvertygande.

Hade salongen vid den nyssnämnda föreställningen varit mycket glest besatt, så var den-

OPERASÅNGAREN THEODOR BERTRAM.

samma däremot vid den andra på torsdagen fylld från golf till tak af en publik, som med andakt följde »Mästersångarne» från den första scenen till den sista, trots att föreställningen varade mer än fem timmar. Hr Bertram hade ju ock uppträdt vid de senaste Bayreuthspelen 1902, hvadan man kunde antaga, att Wagnersången var hans rätta gebit. Hans uppträdande i Bayreuth omfattade emellertid endast Holländaren och Wotan, ej Hans Sachs. Detta hindrade dock ej, att hans framställning af denne mästersångare hade att uppvisa många förträffliga egenskaper, om den ock ej blef fullt så helgjuten, som nog hade blifvit fallet, om den skolats under den traditionella Bayreuthdisciplinen. Aktionen verkade stundom väl häftig och orolig, särskildt i monologen i tredje aktens första scen, hvarigenom något förtogs af den Ingna värdighet, som alltigenombör vara kännetecknande för Sachs. Däremot företedde andra akten och tredje aktens senare tablå flere ypperliga poänger. I vokalt hänseende var denna afton för den ärade gästen betydligt öfverlägsen den första. Den vackra malmrika stämman fick fritt klinga ut och te sig i all sin mäktiga skönhet. Alltför utdragna tempon borde dock hafva undvikits, så att ej föreställningen dragit ut öfver höfvan. Efter hvarje aktslut hälsades sångaren med entusiastiskt bifall.

Kom så lördagens föreställning med »Den flygande Holländaren», där B. gaf en konsekvent genomförd bild af den olycklige, öfver forna brott rufvande och till eviga kval dömda sjömannen. Här stördes dock actionen af en del fula rörelser med händerna och kastningar med kappan. Framställningen hade emellertid flere gripande moment såsom början af första akten samt i scenen med Senta i den andra. Stämman klingade äfven här full och mäktig, om den ock på grund af partiets beskaffenhet här och där måste dämpas. Ett fel, som nästan genomgående vidlåde de trenne prestationerna, var hr W:s otydliga och bristfälliga textuttal. Bifallet var äfven vid denna föreställning lifligt, dock mindre än vid »Mästersångarne».

Vid dessa föreställningar hafva åtskilliga rollförändringar ägt rum. Sålunda har fröken *Lyseseth* uppträdt som donna Anna i »Don Juan» och Senta i »Holländaren», och det är oss ett nöje att konstatera, att hon vid utförandet af dessa båda partier tagit ett stort steg framåt. Den vackra rösten har vunnit i fyllighet och glans ända upp i höjden, intonationen har blifvit renare, den förut störande andhämtningen väsentligt bättre, om den ock ej ännu kan anses fullt tillfredsställande, och textuttalalet, fränsedt en liten läspning, tydligare. Spelet har ock vunnit i mjukhet och förstälse. I »Don Juan» debuterade fröken *Hesse* som Zerlina och redde sig godt såväl i vokalt som dramatiskt hänseende. »Mästersångarne» hade att uppvisa nya representanter i Davids och Beckmessers partier. Det förra hade i hr *Malm* fått en förträfflig tolk. Hr M. hade här tillfälle att visa sin lämplighet för komiska partier; måhända föreföll han väl gossaktig, men sången klingade säker och distinkt. I Beckmessers parti skötte sig hr *Mandahl* ej illa, om han ock i den dramatiska framställningen visade sig en smula osäker och famlande. Ett förnyadt uppträdande i partiet torde skänka honom större säkerhet.

Den första Bertram-föreställningen leddes af hr *Nordqvist*, de båda följande af hr *Henneberg*.

Sista föreställningen, upptagande »Valkyrian» med hr B. i Wotans parti, var utsatt att äga rum tisdagen i denna vecka. Vi återkomma till densamma i nästa nummer.

Teodor Bertram är född år 1869 i Stuttgart, där han mottog sin första sångundervisning af fadern. Han har varit anställd vid operascenerna i Hamburg, Berlin (Krolls teater), München och Wien samt gifvit gästspel i flere andra städer. B. är gift med Fanny Moran-Olden, en af Tysklands främsta och i sin konst mångsidigaste operasångerskor, den där på sin repertoar har högdramatiska partier som *Fidelio* likaväl som koloraturpartier sådana som *Norma* och i den mera glädliga genren som fru *Fluth* i »Muntra fruarna».

DRAMATISKA TEATERN har äno framfört ett svenskt original, nämligen en trilogi »Nero» af hr Fredrik Nycander. Dess första del, »Den nye Orestes», var en kär bekant från förra spelterminen, och gjorde nu som då obetingad lycka. Detta inledningsstycke till de fyra följande akterna är också dramaets bästa, skrifvet som det är med fart, glöd och en välgörande dramatisk stegring. Sedan kan det ej hjälpas att intresset för den rusige och blodtörstige kejsaren-vällustingen ej så litet slappas, ty handlingen tunnare ur allt mer och versen, trots dess odisputabla värlang, utvecklar just ej många tändande gnistor vare sig af kvickhet eller hellensk visdom.

UR FREDRIK NYCANDERS TRILOGI »NERO» Å DRAMATISKA TEATERN. FOTO FÖR IDUN AF A. RYDIN.
1. BACCHANALSCENEN. 2. SLUTSCENEN: NEROS DÖD.

Stycket eröfrade dock åt sin upphofsman en aktningvärd seger, i hvilken hr *Aréhn* (Nero) och hr *Hansson* (Paris) hade väsentlig del. Däremot gjorde åtskilliga af de andra medverkande allt hvad de kunde för att fördärfva diktarens intentioner. Fröken *Claeson* till exempel var absolut elevmässig i *Persis*' roll och förstörde i det närmaste en hel scen, likaså voro fröken *Johannsons* *Poppea* och hr *Ekelunds* *Petronius* undermåliga. Skäl till anmärkningar mot spelet funnos för öfrigt här och hvar och det är att beklaga för författarens räkning. De varma och hjärtliga applåderna efter pjäsens slut tycktes dock försona honom med utförandets brister, ty han såg glad och nöjd ut, då han kom in och bockade sig.

De här öfvan meddelade sceninteriorerna ur det verkningsfullt uppsatta drama återgifva trilogiens sista del. Å den öfre bilden synes Nero liggande till vänster i förgrunden; bakom honom sitter hans slafvinna *Acte* (fru *Aréhn*), medan han till höger om sig har sin narr *Vatinius* (hr *Wagner*) och i bakgrunden *Rufus* och *Tigellinus* (hrr *Enwall* och *Örtengren*). Å den nedre bilden framställes Nero med dolken i handen; till höger i förgrunden väntar *Tigellinus* med sina soldater, till vänster stå *Acte* och narren.

SÅNGSÄLLSKAPET O. D. gästade i söndags hufvudstaden och sjöng på sedvanligt sätt in våren med en matiné i Musikaliska akademien, så att nu torde vinterns välde kunna anses brutet för denna gång. Konserten hade den sedan några år häfdvunna sammansättningen af orkester och manskör och upptog bland annat en kör ur O. D:s af Ivar Hedenblad komponerade festkantat från sällskapets i fjol firade 50-årsjubileum,

hvilket brottstycke framstod som ett af programmets vackraste nummer.

Den veritabla studentsången, för hvilken publiken egentligen strömmat till i fulltalig numerär, fördragande lokalens olidliga damm och hetta, medan vårsol och en väckande aprilskultje lockade utanför, utgjordes af sådana välkända och gärna hörda saker som *Heises Behagen*, *Molltoner* från Norrland, *Hansens Lille Karen*, *Lange-Müllers Serenad*, *Hör oss Svea*, *Björneborgarsne marsch m. m.* Körens basar och andra tenorer klingade förträffligt, men första tenorerna voro däremot skäligen bräckliga och färglösa.

Programmet inleddes med en ouverture af *Reznicek* af ljus och välklingande läggning, och dess ordinarie avslutning utgjordes af en komposition för manskör och orkester af *Gernsheim*, »*Salamis*», som, i sig själf ståtlig, framfördes med verklig glans och bravur.

NYA FILHARMONISKA SÄLLSKAPET gifver sin andra abonnementskonsert instundande tisdag den 19 dennes under ledning af kapellmästaren *Rung* från Köpenhamn. Programmet upptager en synnerligen intressant nyhet, nämligen »*Gerontius*' dröm» för soli, kör och orkester af den engelske tonsättaren *Edvard Elgar*, hvilken redan vunnit stor ryktbarhet just för detta verk, men kanske ännu mera för det senare tillkomna oratoriet »*Apostlarne*».

FRÖKEN SARA WENNERBERG, brorsdotter till afidne *Gunnar W.* och känd som flitig tonsättarinna, gifver konsert på onsdagen i denna vecka, hvarvid flere af hennes kompositioner komma till utförande. Vi återkomma i nästa nummer till ett närmare omnämnande af konserten.

KÖKSALMANACK

Redigerad af

ELISABETH ÖSTMAN,

Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 17—23 APRIL 1904.

Söndag: Jordärtskockspuré med ostsmörgåsar; fiskfärs med hummersås; slottsstek med legmyer; pistacieglace.

Måndag: Bräckt skinka med bruna bönor; äggmjölk med skum.

Tisdag: Oxrullader med pressad potatis; krusbärs-soppa med skorpor.

Onsdag: Kokt torsk med senapsås och potatis; maisenakräm med mjölk.

Torsdag: Ärtor med fläsk; plättar med sylt.

Freitag: Fläskkotletter med potatis; polsk äppelkaka.

Lördag: Sillpudding med äggstanning, ölsupa med ägg.

RECEPT:

Jordärtskockspuré (f. 6 pers.). 1 lit. jordärtskockor, 1 liten bit selleri, 1/2 lit. vatten, 1/2 msk. smör (30 gr.), 3 msk. mjöl, 2 lit. blandad ox- och kalbuljong, salt, hvitpeppar, socker, 2 äggulor (1 del. tjock grädde).

Beredning: Jordärtskockorna sköljas och skrapas (helst under rinnande

vatten) och läggs i ättikblandadt vatten, för att bibehålla den vita färgen. Selleriet skalas och lägges tillsammans med jordärtskockorna. De nedläggs i kallt, saltadt vatten och få koka, tills de äro riktigt mjuka. Smör och mjöl sammanfråsas, purén och den kokande buljongen tillsättes, litet i sänder, hvar efter soppan får koka 10—15 min. Den skummas och afsmakas med kryddorna. Äggulorna (och grädden, om så önskas), vispas upp i soppskålen och soppan tillslås under kraftig vispning.

Den serveras med ostsmörgåsar eller rostadt bröd.

Fiskfärs (f. 6 pers.). 1 kg. gädda (= 240 gr. skrapadt fiskkött), 2 hg smör, 30 gr. hvetemjöl, 4 del. grädde, 3 ägg, 1 msk. salt, 1/4 tsk. hvitpeppar, 1/2 msk. socker.

Till formen: 1 msk. smör (20 gr.), 2 msk. stötta skorpor.

Beredning: Gäddan urtages (fjällas ej) sköljes väl och torkas med en fiskhandduk. Den fläkes och fiskkötet skrapas fint, intet fjäll eller ben får medfölja. Fiskkötet blandas med smöret och drives 3 gånger genom köttkvarn. Massan stötes därefter i stamortel tills den är fin och sammanhängande. I ett fat blandas mjölet, grädden, äggulorna och kryddorna. Denna blandning inarbetas matskedsvis i färsen, som bör arbetas omkr. 1 tim.

Sist nedskåras de till hårdt skum slag-na äggvitorna och färsen afsmakas noga. Den fylles i en väl smord och röd-beströdd form, som bör vara försedd med lock. Formen får ej fyllas mer än till tre fjärdedelar. Färsen kokas i vattenbad ofvanpå spisen omkr. 1 tim.

Den serveras med kräft- eller hummersås.

Slottsstek (f. 6 pers.). 1 1/2 kg. innanlår eller fransyska, 3 msk. smör (60 gr.), 1/2 msk. salt, 1 lit. svag buljong eller vatten, 4 kryddpepparkorn, 4 hvitpepparkorn, 1 msk. sirap, 1 msk. konjak, 1 msk. ättika, 4 anjovisar, 1 liten rödlök, 2 lagerblad.

Sås: 1 msk. smör (20 gr.), 1 1/2 msk. mjöl, köttjus, (1 del. tjock grädde).

Beredning: Köttet tvättas med en duk doppad i hett vatten. En stekgröta upphettas långsamt, smöret brynes däri och köttet lägges samt brynes väl på alla sidor, hvarefter det saltas. Den kokande buljongen eller vattnet påspås och kryddorna jämte de rensade anjovisarna, den hela löken och de öfriga ingredienserna tillsätts, hvarefter steken får sakta steka färdig omkring 3 timmar.

Köttjusens silas och skummas, smör och mjöl sammanfråsas, köttjus till-sättes litet i sänder och säsen får koka under flitig rörning i 10 min., hvarefter den afsmakas.

Pistacieglace (f. 6 pers.). 5 äggulor, 1 hg. strösocker, 1 lit. tjock grädde, grön karamellfärg, 50 gr. pistacie-mandel.

Beredning: Äggulorna röras med sockret 1/2 tim. 7 del. af grädden kokas upp och tillsättes de röda äggulorna under stark vispning, krämen hälls åter i kastrullen och får under fortsatt vispning sjuda, hvarefter den upphälles och vispningen fortsättes, tills krämen kallnat.

Då tillsättes så mycket karamellfärg att krämen blir ljusgrön. Den hälls därefter i glacemaskin och fryses. När glacen är halffrusen, nedblandas en del af den skullade och fint hackade pistacie-mandeln samt resten af grädden slagen till hårdt skum, hvarefter fry-sningen fortsättes. När glacen är färdig, nedpackas den i glaceformen och fryses ytterligare omkring 2 tim.

Glacen uppstjälpes och öfverströs med resten af den hackade pistacie-mandeln samt serveras med mandeless.

Oxrullader (f. 6 pers.). 1 1/4 kg. innanlår eller fransyska med ben, 1 1/2 hg. späck, 1/2 msk. salt, 1/2 tsk. hvitpeppar, 3 msk. smör (60 gr.), 1 1/2 msk. hvetemjöl, 1 lit. buljong, kökt på-benen.

Beredning: Köttet tvättas med en duk doppad i hett vatten och befrias från ben, hinnor och senor. På dessa

kokas buljong, hvarmed ruladerna spä-das. Köttet skäres i 1 cm. tjocka skifvor, tvärs öfver muskeltråderna och bul-tas väl. Späcket skrapas och skäres i tunna skifvor, hvilka kryddas väl och läggs på köttskifvorna, som rullas ihop och ombindas hårdt på två ställen. Smöret brynes i en stekgröta, rula-derna nedläggs, tätt intill hvarandra och beströs med mjölet samt brynas öf-ver stark värme under omskakning. Den kokande buljongen tillsättes och rula-derna få sakta steka med tätt slutet lock omkr. 1 1/2 tim. eller, tills de vid profning med vispkvist kännas möra. Ruladerna läggs upp på karott, säsen vispas upp och hälls öfver.

Maisenakräm (f. 6 pers.). 4 msk. maisenamjöl, 3 msk. strösocker, 6 kkp. oskummad mjölk, 1/2 stång vanilj, 4 äggulor.

Beredning: Mjölet och sockret utröres med 1 kkp. af mjölken. Den öfriga mjölken kokas upp med vanilj-stången. Afredningen iröres och krä-men får koka, under flitig rörning i 5 min., hvarefter den lyftes af elden och vaniljstången borttages. Äggulorna iva-pas, en i sänder, och krämen upphälles i karott samt garneras med sylt sedan den kallnat. Den serveras med sylt eller saftsås.

Tyg till en hel Råsiden-robe kr. 14.25

till kr. 61.25, porto- och tullfritt! Profver omgående; likaså af svart, hvitt och kulört "Henneberg-siden" från 85 öre till kr. 20.85 pr meter.

G. HENNEBERG, sidenfabrikant (k. o. k. hof.), ZÜRICH.

Öfverblifna nummer

af

Iduns Handarbetstidning,

från år 1903, 18 n:r, innehållande ett stort antal stilfulla och moderna originalmönster, realiserats till 1 krona om beloppet insändes i postanvisning till

Iduns exp.

I Folkhögskolan Hvilan,

kurs för kvinnliga elever 30 april—30 juli. Prospekt begäres af Dr L. Holmström, Hvilan pr Akarp.

Konvalescent eller Sjukhem,

(hälst för nervsjuka), önskas öfvertaga i som-mar eller nästkommande höst. Svar till »Hem», Vadstena p. r.

För badgäster vid

HJO VATTENKURANSTALT finnes en treflig möblerad våning om 3 rum, tambur och kök att hyra under instundande sommar. Närmare meddelar Karl Lindén, Hjo.

Ressällskap till Paris

i början af maj månad önskas af ung dam. Svar till Ingeniör Rubin, Lindesberg.

En resa till England.

En infödd engelska, för tillfället bosatt i Sthlm, erbjuder sig som ledsagarska för ett begränsadt antal unga flickor på en 5 veckors resa till och från samt vistelse i London under juni mån. Vidare upplysningar lämnas af Fru Isabel Fröst, Engelbrektsgratan 43 b, före april mån. utgång. Referenser finnas å Fredrika Bremer Förbundet.

Pensionat och Rum för Resande,

gamalt och välkändt med billig hyra, läge invid Centralstationen och lifligt frekventerat, öfverlätes med inventarier till följd af sjukdom. Särdeles lämpligt för en eller 2-ne fruntimmer med mindre kapital. Svar till »Billigt, Agaren själf», Iduns exp. Stockholm.

Norrköpings Färgeri-Aktiebolag

Norrköping

utför — som specialité — efter modernaste och bästa arbetsmetoder kemiskt tvätt och färgning af allehanda artiklar, tillhörande Damgarderoben, äfvensom Dukar, Draperier, Gardiner, Mattor m. m. Elegant arbete, skyndsamt och till moderat pris.

Pensionatet

"VÄNNERS MINNE"

öppnas åter

de första dagarna i juni.

MINA NORDÉN,
född von Bergen.

Rikstelefon t. v. 58. Åhus.

För vårplanteringen.

Nu är tid att beställa rosor och offereras sådana till följande billiga priser. Stamrosor finaste sorter pr st. 2: 50, 10 st. 25 kr. Låg-förädlade finaste sorter pr st. 0: 50, 10 st. 4: 50, blott starka och friska planter säljas. Begär prislista å öfriga plantskolester.

J. L. STRÖM, Norrtelje.

Damkläde

är alltid elegant, modernt och hållbart. Ut-märkt vackert hellylle damkläde, som eljest kostar ca: 6 kr. pr meter, säljes direkt till endast 4: 50 pr meter. Bredd 130 cm. Frakt-fritt. Profver i 10 färger mot 20 öre i frim. Full belånenhet garanteras.

Norrköpings Ylleväfnadsaffär,
Norrköping

Två äkta pudelvalpar,

tikar, säljas 6 veckor gamla, till 20 kronor per styck genom H. H. Ringius, Stockaryd.

Begär prislista

å hemväfda duktyger, servietter, handdukar, näsdukar och lakanslärt. Billigast och bäst från Linneväveriet, Borås.

Prenumerera

på

Iduns Modetidning

som under hela säsongen kommer att bjuda på det mest rikhaltiga, moderna och smakfulla innehåll. Pris kr. 1: 20 för halft år å hvarje postanstalt.

Iduns expedition.

Nya lättväfda mönster till mattor, gardiner, klädningstyg m. m. innehåller tredje häftet af "Moster Emmas Värbok". Kostar 1 kr. 35 öre. Erb mot post. från utg. Kneippbadet, Norrköping.

Läs och märk!

Af alla ekmöbler fås de bästa från Ekmöbelfabriken i Nyköping. Begär prisk. Utställning: Vasagat. 7, Sthlm.

Observera!

Har lust för hembageriyrket och vore tack-sam om någon ville upplysa mig om, hvar det kan bäst läras, hur lång tid som åtgår samt hvad uppsättning af en mindre sådan affär kan belöpa sig till. Om svar bedes till »M. S.», Hudiksvall p. r.

Praktiska gångmattor.

Vid Krontorps gård, adr. Värmlands Björneborg, försäljas till 75 öre pr meter vackra hållbara handväfda gångmattor, förfärdigade af starkaste cellulosa-fibrer. Sändas mot efterkräf. Försök några meter på prof. Större silfvermedalj vid 100-årsutställning-en i Karlstad.

LEDIGA PLATSER

Som sällskap och hjälp får barnkär flicka ur bildad hem plats mot fritt vivre under sommarmånaderna i Stockholms skärgård. Sökanden bör vara kunnig i sömnad. Svar till »Sommaren 1904», Iduns exp.

Norra Inack. Byrån Malmkillnadsgatan 27 (obs. ny adress), Sthlm. Ansk. platser åt Lärarinnor, Vårdninnor, Sällskaps-, Kontors-, Hushålls- och Barnfröknar.

Hushållerska

får plats denna månad i godt hem på landet. Betyg jämte uppgift å lönepretentioner sändas till »Husmoder», Gyttorp.

Barnfröken,

snäll, verkligt barnkär och af bättre familj, erhåller nu genast plats att i moders ställe på egen hand sköta och vårda tre minderåriga barn, det yngsta 1 år. Endast den, som vet sig samvetsgrannt kunna uppfylla dessa för-dringar och som kan förete goda rekomm., gö-re sig besvär. Svar med prisuppgift och foto-grafi jämte rek. insändes snarast till skepps-mästare A. Dahlberg, Sundsvall.

Undervisningsvan, musikalisk lärarinna er-håller instundande höst plats å landtegen-dom i Västmanland, 1/2 mil från stad. Sö-ökande bör vara af god och bildad familj, frisk till kropp och själ, barnkär och ordnings-säl-skande samt fullt kompetent att undervisa två flickor i 4 och 5 kl. kurser äfvensom i pianospelning. Betyg, referenser, fotografi och löneanspråk adr. till »L. E.», Västerås p. r.

I landhem önskas en anspråkslös flicka, mot fritt vivre, att vara frun behjälplig med hushållet och två små barns vård. Svar till »Naturskönt», p. r. Ottebol.

Hushållerska,

skicklig i finare och enklare matlagning, bakning och inläggningar, samt redbar, ordentlig och snygg, erhåller förmånlig plats på herre-gård i södra Sverige d. 16:de maj. Betygs-afskrifter jämte fotografi sändas till »P.», Iduns exp., Stockholm.

En bättre, snäll, anspråkslös flicka, fullt pålitlig, utan några pretentioner, får plats som Barnfröken i bättre familj att hafva tillsyn öfver barnen, deras kläder samt deras läxläsning m. m. Den sökande bör vara kunnig i sömnad samt äfven något musikalisk. Svar till »Barnfröken», Sörmlandspostens kontor, Eskilstuna.

Hushållerska

vid omkring 30 år, ärlig, ordningsvan och kunnig i skötandet af ett hem samt barnkär och villig att uppostrera en gosse vid 1 1/2 års ålder, får plats hos tjänsteman och änking i närheten af Östersund den 1 maj. Svar till fru E. Nilsson, Prästgatan 31, Östersund, med fotografi, rekommendationer och löneanspråk, så fort ske kan.

Skicklig jungfru

eller Hushållerska sökes af en ungeherre nu endast. Den sökande bör vara vid någor-lunda stadgad ålder samt besitta god ordnings-förmåga och skicklighet i matlagning. Vå-ningen 3 rum, kök och jungfrukammare. Svar emotens genast under märke »Reel och Eko-nomisk», Nordiska Annonsbyrån, Göteborg.

Epidemisjuksköterska.

Vikariatplats ledig från 1 maj till årets slut. Lön 50 kr. per månad. Villkor: Bäkare-intyg om någon tids tjänstgöring i epidemi-sjukvård (examen ej nödvändig). Svar till »Epidemisjuksköterska» under adress S. Gum-melii Annonsbyrå, Stockholm.

Landtflieka

af god familj, som vill gå frun tillhanda med alla inom hus förefallande göromål, får plats genast i en familj, om anmälan göres till Ekdjsholms gård, Eksjö.

Hushållsfröken, fullt kunnig i finare matlagning, sylvtning och hvad i ett landt-hushåll fordras, erhåller plats å bruksegen-dom i mellersta Sverige. Lön 300 kronor. Inack. Byrån, Hamng. 2, 3 tr., Norrköping.

Kammarjungfruplats finnes för flicka mellan 25 och 35 år, kunnig i klädsöm-nad och strykning. Lön 250 kr. Svar »We-deväg», Fru Keiller.

PLATS

såsom

Köksföre-ständerska

från den 1 instundande maj ledig vid

Växjö hospital.

Löneförmåner: 400 kr. årlig lön, 1:a klass kost, egen bostad med uppassning samt öfriga naturaförmåner. Sökanden, som bör vara kunnig i matlagning, af bättre familj och om-kring 30 år gammal, insände fotografi, betyg och referenser till **Hospitalskontoret**, hvarest öfriga upplysningar lämnas.

En allvarlig, vänlig och tålig vårdarinna för en sjuk dam får god anställning genom Edholms kommissionskontor, Enköping. Allm. och Riks-telefon.

En barnkär, snäll och ordningsvan bättre flicka, kunnig i hushåll, sömnad och hand-arbete önskas att vara behjälplig med barnens och hemmets vård. Svar jämte fotografi och löneanspråk torde snarast insändas till fru Landén, Grängesberg.

EN SJUKSKÖTERSKEPLATS

inom Orsa extra provinsialläkaredistrikt, att tillträdas den 1 september innevarande år, förklarar härmed till ansökan ledig. Lön i ett för allt 750 kronor. Ansökningar, som skola vara insända före den 1 instundande maj och ställda till Orsa kommunalnämnd, böra åtföljas af frisk- och tjänstgöringsbetyg. Orsa den 10 mars 1904.

Kommunalnämnden.

Goda platser för hushållsbitr., lärarin-nor, barnfr., vårdninnor att genast söka genom Inack. Byrån, Hamngatan 2 III, Norrköping.

PLATSSÖKANDE

Skicklig hushållerska söker plats genom Fru Sandbergs kommissionskont., Västerås.

Duglig, ung, bildad flicka, väl förtrogen med alla inom ett hem förekommande göromål och fullt kunnig i klädsömnad, finare hand-arbeten och väfnad, söker härmed lämplig an-ställning. Svar snarast möjligt till »Cyril», Nordiska Annonsbyrån, Göteborg.

Ung, bildad, musikalisk flicka

af god familj, ägande god handstil och vana vid skrifögromål, önskar plats, helst i familj, där hon äfven kan vara till sällskap och om så önskas biträda med husliga göromål. Svar till »Plikttrogen», Länstidningens kon-tor, Karlskrona.

Massös och Sjukgymnast önskar plats vid badort eller i familj. Fina ref. Svar märkt »Massös», Gumelii Annonsbyrå, Malmö.

En bättre flicka önskar plats helst i Skåne i en familj som biträde i hushållet. Är kunnig i matlagn., bakning, sömnad, handarb. Svar till »Flit och arbete 1904», Malmö p. r.

Ung, bildad flicka, som genomgått 8-kl. lä-roverk med goda betyg samt särskildt ägnat sig åt engelska, önskar för sommaren att mot fritt vivre komma i någon god familj, helst å landet, för att vara barn behjälplig vid ferieläsning samt undervisa i musik. Svar till »Margareta», Skara p. r.

Bildad flicka söker plats. Villig vara be-hjälplig med matlagning, bakning, sömnad, handarb. m. m. Kunnig, intresserad. Svar »Idog», Iduns exp.

Tysk musiklärarinna, villig att under-visa i piano, sång och italienska, önskar tillbringa sommaren i treflig familj i Sverige mot fritt vivre samt fri resa fram och åter pr Lübeck. Svar till fru E. Kallstenius, Lund.

Duglig kv. sjukgymnast,

sedan flere år anställd utomlands, önskar för längre eller kortare tid i sommar sysselsätt-ning i Sverige. Benäget svar snarast till »Snédoise», Iduns exp.